

Izhaja vsak dan s jutraj razvem
v ponedeljkih in dnevih po prani-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 strah Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.—, Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračam.
— Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Slomškov trg št. 4.

Št. 133

Ljubljana, sreda, dne 5. novembra 1930

Leto I.

Poostritev heimwehrovske reakcije v Avstriji

Strogi policijski ukrepi proti socialnim demokratom - Preiskave v prostorih »Schutzbunda« po vsej Avstriji - Izgon majorja Pabsta razveljavljen

Dunaj, 4. novembra. d. Po najstrožjem nalogu zveznega notranjega ministra so danes močni oddelki policije, žandarmerije in zvezne vojske izvršili generalno hišno preiskavo po vseh lokalih socialdemokratske stranke tako na Dunaju, kakor tudi po vseh pokrajinah Avstrije.

Okoli 9.15 dopoldne se je pojavil močan oddelek policije z uradniki pred glavnim socialnodemokratskim domom v V. okraju na Wienzeille. Vodilni uradnik je vstopil v spremstvu policije in detektivov v pisarno republikanskega »Schutzbunda«. Uradnik se je legitimiral ter navzočim funkcionarjem pokazal policijski ukaz, da ima nemudoma v vsem poslopiju izvršiti temeljito hišno preiskavo.

Funkcionarji »Schutzbunda« so uradniku resno odvrnili, da je policijski ukaz, ki odreja hišno preiskavo, protizakonit, ker je za to potreben sklep sodišča. Nato so predložili formalen protest proti hišni preiskavi ter se morali ukloniti sili. Policija je pričela z najtemeljitejšo preiskavo. Ni preiskala samo uradnih prostorov »Schutzbunda«, marveč vse prostore od podstrešja do zadnje kleti. Hišna preiskava je trajala vse dopoldne ter je ostala brez zaželenega uspeha. Nikjer niso našli nikakega orožja odtisov municije.

Slične hišne preiskave je policija izvršila ob močni asistenci vojaštva in policijskih straž tudi v vseh ostalih dunajskih delavskih domovih, ki so last socialnih demokratov, tako v X., XVI. in XXI. okraju. Hišne preiskave pa so bile izvršene tudi po ostalih socialnodemokratskih lokalih. Policija ni pustila na miru niti lokalna socialistično sportne zveze »Afke«. Hišnim preiskavam so bili nadalje podvrženi tudi

vsi socialistični konsumi, vse politične in gospodarske organizacije. Povsod je policija postopala z največjo opreznostjo, natančnostjo in strogostjo. Nikjer pa ni prišlo do nikakega incidenta. Delavstva, ki je bilo kmalu avizirano o postopanju policije, se je polotilo sicer ogorčeno razburjenje, toda treznejši delavski voditelji so povsod pomirjevalno vplivali.

Dunaj, 4. novembra. d. Vsa akcija policije, ki jo je na ukaz notranjega ministra izvršila s hišnimi preiskavami proti socialnim demokratom, je na Dunaju ostala brezuspešna. Glavni namen hišnih preiskav je bil, da bi se zaplenile eventualne zaloge orožja in municije republikanov. »Schutzbund«. Delavstvo in ostalo občinstvo je motri- lo poslovanje policije z največjo mirnostjo in hladnokrvnostjo.

Hišne preiskave izven Dunaja

Dunaj, 4. novembra. d. Na Nižje-Avstrijskem je bila akcija hišnih preiskav prav tako brez pozitivnega rezultata. Le v Dunajskem Novem mestu je policija odkrila zaloge orožja v kleti mestnega magistrata. Tam je bilo spravljeno nekaj starih strojih in več navadnih pušk. To orožje pa je last države, dežele in občine ter se je rabilo za časa nemirov na Sedmograškem, ko so tja navalili Madjari. Pozneje so orožje spravili v ondotno klet, a ključne od kleti sta prejela socialnodemokratski župan enega in krščansko-socialni župan drugega. V Mödlingu pri Dunaju so našli v nekem lokalno stare dele strojne. Drugega nič. Splošno so policijski organi morali ugotoviti, da niso nikjer na Nižje-Avstrijskem mogli najti kakih večjih zalog orožja, o katerih so vladne stranke namigavale, da je prišlo iz Čehoslovaške.

Tudi hišne preiskave na Gornje-Avstrijskem so ostale brezuspešne. V Lincu so našli nekaj delov starega zarjavelega orožja. Slične dele so zaplenili tudi v Gradcu.

Večjo zalogo pravega orožja so našli v Inomestu. Tu je policija v socialističnem lokalno zaplenila 6 repetirk, kakor tudi večjo množino municije. Toda v Inomestu obstoja privilegij »prostosti orožja«, ki datira še iz časov Andreja Hoferja. Ta prostost pa je bila vedno respektirana od zvezne in deželne vlade.

Blamaža vlade.

Dunaj, 4. novembra. d. Mnogi listi so priredili že opoldne posebne izdaje, a večerniki priobčujejo izredno obširna poročila o uspehihi hišnih preiskav, ki so jih izvedle politične oblasti proti socialnim demokratom. V posebni izdaji »Arbeiter Zeitung« ugotavlja velikansko blamažo vsega podjetja ter pripominja, da je v Inomestu še vedno v veljavi prostost orožja. Mobilizacija celokupne državne sile, policije, žandarmerije in zvezne vojske na korist krščanskih socialcev je doživela žalosten uspeh.

Dunaj, 4. novembra. d. Politični krogi splošno smatrajo, da je bila današnja akcija generalnih hišnih preiskav le mala predigra k večjim akcijam proti socialnim demokratom. Vlada namerava še s strožjimi odredbami nastopiti proti socialnim demokratom in ostalim opozicijskim strankam.

Vsi večerni listi komentirajo korak notranjega ministra ter ga po večini obža-

lujejo. »Neue Freie Presse« pravi med drugim, da je bila vsa akcija nekaka karikatura in se akcija ne more spraviti v pravi sklad z idejo splošne razorožitve avstrijskih strank. »Wiener Allgemeinen Zeitung« ostro napada vlado. Njen članek je bil v celoti zaplenjen.

Dunaj, 4. novembra. d. Na današnji seji nižjeavstrijskega deželne zbornice so prišle na dnevni red edino interpelacije zaradi plenjenja opozicijskega tiska in interpelacije o današnjih policijskih hišnih preiskavah. Med velikim hruščem so bile vse interpelacije prečitane in so šli na ta način vsi zaplenjeni članki imunizirani.

Majorju Pabstu dovoljen povratek.

Dunaj, 4. novembra. d. Uradno so objavili naslednje kratko obvestilo: Minister notranjih zadev Starhemberg je razveljavil izgon majorja Pabsta. Od državnega pravnika proti njemu podana ovadba je bila umaknjena.

Major Pabst je že javil svojim prijateljem in voditeljem Heimwehra, da se bo takoj povrnil na Dunaj, čim uredi svoje privatne zadeve v inozemstvu.

Dunaj, 4. novembra. d. Mnogi politični krogi smatrajo, da bo nasilna akcija proti socialnim demokratom napravila v inozemstvu slab vtis in bo povzročila težke posledice, ker ni notranji minister hkratu odredil tudi zaplenitve orožja pri heimwehrovcih odtisov hišnih preiskav proti njim. Nikjer ni bila izvršena nobena hišna preiskava proti heimwehrovcem.

Pred važnim preobratom v zunanji politiki Italije?

Poslanik Gibson je odgodil svoj odhod iz Rima - Francija je vedno pripravljena na sporazum - Bajke o francoskem oboroževanju

Pariz, 4. oktobra. Velika pozornost se posveča v vseh političnih krogih sedanemu obisku ameriškega poslanika v Bruslju Hugh Gibsona v Rimu. Kot že javljeno, se pripisuje njegovim rimskim razgovorom velik pomen, ker imajo značaj smotrenega posredovanja Zedinjenih držav med Francijo in Italijo v svrhu izgladitve nasprotij med obema državama, da bi se omogočil med njima pomorski sporazum. Koraki ameriškega diplomata imajo tem večji pomen, ker se vsrži z vednostjo predsednika Hooverja na eni strani, na drugi strani pa je na rešitvi spora med obema državama znatno zainteresirana tudi Amerika sama, ker je od take rešitve odvisen tudi ves pravi uspeh londonskega pomorskega sporazuma. Dalje se prav te dni sestane pripravljala konferenca za razorožitev, na kateri je istotako izključen vsak uspeh, če ne pride do načelnega sporazuma med Francijo in Italijo. Gibson pa je stalni ameriški »opazovalec« na tej konferenci.

V zvezi s prizadevanji poslanika Gibsona zanika »Le Temps« vesti, po katerih naj bi bila Francija sklenila, da bo enostavno ratificirala tudi ona londonski pomorski sporazum, kar bi pomenilo, da je končno opustila vsako misel na nadaljevanje pogajanj z Italijo. List naglašja, da ne uspeh pri zadnjih pogajanjih v Ženevi nikakor ne pomeni, da so se razgovori končno razbili. Gibson, ki je pred svojim odhodom v Rim govoril v Parizu s Tardieu-jem in Briandom, se je imel priliko prepričati, da je Francija pripravljena se sporazumeti z Italijo, seveda pod pogoji, ki so zanj sprejemljivi.

Pariz, 4. novembra. AA. Havas poroča iz Rima, da je ameriški poslanik v Belgiji Gibson odgodil svoj odhod iz Rima in je včeraj obiskal Grandija. Širijo se glasovi, da bo Italija v kratkem storila važne sklepe.

Pariz, 4. novembra. AA. »Petit Parisien« se bavi danes z vprašanjem razorožitve

glede na to, da se te dni sestane pripravljala komisija za razorožitev. List prinaša avtentične in znane številke sedanega stanja francoskega oboroževanja napram letu 1913. Na podlagi tega ugotavlja, da je sedanje oboroževanje Francije na kopnem znatno za 35% nasproti tedanjemu stanju vojske, ker služi kadrski rok 533.000 vojakov in je pomorsko oboroževanje znatno za prav toliko odstotek, to je 35% v mate-

Grof Bethlen o svojem obisku v Ankari in Sofiji

Vsi razgovori so imeli izključno političen značaj -- »Skupna linija turške in madjarske zunanje politike«

Budimpešta, 4. novembra. n. Predsednik madjarske vlade grof Bethlen je danes dopoldne v predsedništvu vlade sprejel novinarje in jim dal daljšo izjavo o svojem potovanju v Turčijo in na Bolgarsko. Med drugim je dejal, da vežejo Madjarsko in Turško pogodbe o prijateljstvu, arbitraži in neutralnosti ter da sta te pogodbe ratificirala tako madjarski kot turški parlament. Namen njegovega potovanja v Ankaro je bil ta, da se bolj utrdi prijateljstvo med obema državama. Zaradi tega je posetil Turčijo tudi na dan turškega državnega praznika, na 7. obletnico ustanovitve turške republike. Govoril je s turškimi državniki o vprašanjih, ki zadevajo Madjarsko in Turčijo, o medsebojnem prijateljstvu in o skupni liniji zunanje politike, da se namreč doseže mir. Grof Bethlen je naglasil, da je sedanja turška zunanja in notranja politika docela drugačna od prejšnje. Turki so se odrekli imperijalizmu in kalifatski politiki, ki je vero stavilo nad državne interese. Turčijo vežejo prijateljske vezi tudi s sovjetsko Rusijo in v zadnjem času celo z Grčijo, od katere je do slej ločilo Turčijo stoletno sovraštvo. Toda ta okolnost ne pomeni, da bi se spremenil kurz turške zunanje politike na Balkanu. Turčija ima na Balkanu samo obrambne

rižalo, 18% pa po proračunu.

Od aktivnih 533.000 vojakov jih služi v prekomorskih deželah in kolonijah 205.000, a samo 317.000 jih je v domovini. Leta 1913. jih je služilo v Franciji sami 600.000. Po tem takem je število v Franciji zmanjšano do mala za polovico.

»Petit Parisien« poudarja, da je to najboljši dokaz, kako Francija via facti izvaja razorožitev.

interese in se v tem sklada z interesi Madjarske. Bethlen je naglašal, da so ti interesi zares samo defenzivni. Tudi njegovi razgovori v Ankari niso bili naperjeni proti nobeni državi, čeprav so inozemski listi trdili o njegovem potovanju, da ima ofenziven značaj. Obenem je grof Bethlen prisostvoval pomirjenju med Turčijo in Grčijo, toda poudaril je, da ga je privedla pot v Ankaro prav slučajno ob istem času kot Venizelosa. Na vprašanje novinarjev je Bethlen dejal, da v Turčiji ni imel razgovorov gospodarskega značaja in da je bil cilj njegovega potovanja izključno političen. Nadalje je dejal, da je potoval v Ankaro ne morda zaradi prijateljstva med Madjarsko in Rusijo, marveč izključno le zaradi turško-madjarskih odnosov. Ta teden se sestane parlamentarni odbor za zunanjo politiko in Bethlen bo na njegovi seji obširno poročal o svojih razgovorih s turškimi državniki in bolgarskim ministrom Burovom.

Zboljšan položaj v Indiji

London, 4. novembra. AA. Vladno poročilo o položaju v Indiji pravi, da se je položaj v Bengaliji znatno izboljšal in da je strazenje trgovin skoraj popolnoma prenehalo. Na deželi se je položaj povsod izboljšal.

Nj. Vel. kralj in kraljica v Kladovu

Kladovo, 4. novembra. I. Davi okrog 10.30 je prispela v Kladovo dvorna jahta »Dragor«, s katero sta dopotovala Nj. Vel. kralj in kraljica. Meščani so zvedeli za to šele 10 minut pred prihodom jahte v pristanišče. V pristanišču se je zbralo veliko število občinstva. Kraljevska dvojica sta sprejela in pozdravila sreški načelnik in predsednik občine. Kralj in kraljica sta se z njima nekaj minut razgovarjala, potem pa sta se odpeljala z avtomobilom skozi mesto proti Jakubovcu. Na potu skozi mesto sta bili Njuni Velikosti najpristršeje pozdravljeni.

Tajnik manjšinskega odseka pri DN v Beogradu

Beograd, 4. novembra. I. Snoči ob 10. je dopotoval iz Bukarešte v Beograd don Ablo de Ascarati y Florenz, ravnatelj oddelka za manjšine v tajništvu Društva narodov. Na postaji so ga sprejeli zastopniki našega zunanega ministrstva in španski poslanik. Gospod de Ascarati se je mudil nekaj časa v Romuniji in je prišel na vabilo našega zunanega ministrstva v Beograd, da spozna naše razmere. Kot gost naše vlade ostane de Ascarati še jutri v Beogradu. Potem bo prepotoval našo državo. Danes ob 6. popoldne je de Ascarati v zunanjem ministru sprejel skupino jugoslovanskih novinarjev, ki ji je izjavil, da je njegov poset čim kurtazije do jugoslovanske vlade. Hkrati da se zanima pri pristojnih krogih za razmere narodnih manjšin v naši državi. De Ascarati obžaluje, da ne more več izjaviti.

Danes dopoldne je de Ascarati posetil zunanjo ministra dr. Marinkovića, s katerim se je več časa razgovarjal. Nocoj mu »Društvo za pospeševanje ciljev lige narodov« priredi banket.

Izpoved generala Pangalosa

Atene, 4. novembra. AA. General Pangalos je izjavil pred preiskovalnim sodnikom, da se ni udeležil poskušene prevrata, ki ga spravljajo v zvezo z njim, in da ga ne odobrava. Pri zaslišanju je navajal svoje očitke parlamentarnemu režimu.

Italija je dobila posojilo v Franciji

Pariz, 4. novembra. AA. »Intransigeant« prinaša članek, v katerem poudarja, da so sedanje razmere na pariškem denarnem tržišču za italijansko posojilo v gotovih državah nepovoljne. Vendar se doznava iz solidnih bančnih grogov, da je Italija prošila in dobila posojilo, češ da smatrajo italijansko posojilo za dobro kupčijo.

Več optimizma

Ni lahko življenje in več ko enkrat je že imel skoraj vsak človek dosti razloga za obupavanje. Toda kljub temu je zmagal vedno le tisti, kateremu tudi v najtežjih prilikah ni upadel pogum, temveč je ostal optimist. Kajti optimizem je ona sila, ki daje človeku moč, da izvrši tudi navidezno nemogoče stvari. Kolikokrat izgleda vse izgubljeno, pa se potem vse obrne na dobro, ker se je našel mož, ki ga niso mogle streči tudi najtežje prilike, temveč je sredi splošnega obupavanja zagrabil za delo in ga dovršil.

Optimizem je zato rešitev za posameznika in je prav tako tudi rešitev za narod. Če bi se po Kosovem vsi Srbi udali pesimizmu in vzklili, da je itak vsak odpor zaman, potem bi bila tudi v resnici srbska svoboda za vedno zaigrana. In prav tako bi se zgodilo po albanski Kalvariji, če ne bi več obveljala beseda optimistov. Tudi v slovenski zgodovini je nebroj primerov, da so rešili boj Slovencev za njih pravice samo tisti, ki niso obupavali, temveč kljub vsem dogodkom verovali v lepšo bodočnost svojega naroda.

Naravnost nemogoče stvari doseže optimizem. Vsi veliki ljudje, ki so nastopili z velikimi mislijo, so sprva veljali le kot neradni sanjači. Ker pa so verovali v svojo misel, ker so ostali optimisti in se kljub vsem zaprekam borili za misel, ki so jo smatrali za pravo, so pričele padati ovire in s svojo mislijo so prodrli.

Je sicer vse to že stara resnica, ki pa jo je treba kljub temu vedno znova oznanjati, da ne zavladajo malodušje, ki se širi le prerada. Zato je bilo nad vse umestno, da je minister dr. Švrljuga povdaril na sestanku v Osijeku nujno potrebo optimizma. Zlasti za naš narod in za našo državo velja, da je v optimizmu edina rešitev. Če bi se izneverili optimizmu, potem bi ne mogli voditi ne uspešne zunanje in ne uspešne notranje politike. Obupavali bi tam, kjer je mogoče z delom še vse rešiti. Nesposoben za delo pa je, kdo obupava.

Pri tem pa je naš optimizem tudi v polni meri opravičen. V neprimerno težjih položajih, kakoršen je današnji, je bil že naš narod in vendar se je rešil iz vsakega in ne samo rešil, temveč tudi napredoval. Če je imel naš narod to silo v nesvobodnih dneh, ko je bil razbit na celo vrsto držav, pa ne bi imel te moči svoboden in zjeden? Če je šlo v težjih razmerah, mora iti tem bolj gladko v lažjih in to je aksiom, ki je podlaga jugoslovanskemu optimizmu.

Res je, težko gospodarsko krizo preživljamo. Toda drugod preživljajo še težje in vendar ostajajo optimisti. Na milijone brezposelnih ima Amerika, a kljub temu slovesno izjavlja predsednik ameriške republike, da ni vzroka za pesimizem. In v Nemčiji, Angliji, Avstriji, povsodi vlada neprimerno večja kriza ko pri nas, a povsodi velja kot edin izhod iz krize, da ne zavladajo pesimizem. Tem bolj pa je opravičen optimizem za našo državo, kjer je gospodarska kriza neprimerno manjša ko v drugih državah, kar je čisto pravilno povdaril minister dr. Švrljuga. Treba samo napeti mišice in zagrabit za delo, da ne bomo uvažali stvari, ki jih moremo sami izdelati, pa bo hitro konec naše krize.

Celi deli države še niso dovolj obljubljeni, pa bi govorili o krizi in se na zadnje še udajali pesimizmu! Niso še dovolj izrabljene naše vodne sile, niso še dovolj izkoriščani naši rudniki in niti naša polja ne dajo niti še primeroma tega, kar bi mogli dati. Iz tujskega prometa bi mogli dvigniti nove milijone in če bi se osamosvojili od tujih posrednikov, bi postali naravnost bogati. Povsod so same možnosti za razvoj in za napredek.

Ni vzroka in ne sme biti mesta za malodušje v naši državi, ki spada v vsakem pogledu med vstajajoče in napredujoče države. Toda treba je delati in varčevati, da se vedno sproti pridobivajo nova sredstva z novo delo. Optimizem mora postati pri nas gonilna sila, da povsodi zaživi novo življenje, ker na vseh poljih čaka delo na ljudi, da se ga lotijo.

Optimizem, neomahljiva vera v napredek naroda, to je znak jugoslovanskega nacionalizma. V preteklosti je bilo tako in tako mora ostati tudi v bodoče. Zlasti pa velja to po 6. januarju, ki je v mnogem postal sploh samo zato, da je napravil prostor za jugoslovanski optimizem, ki ni drugo, ko nepremagljiva in neusahljiva vera v lepšo bodočnost našega naroda. Na ta optimizem je treba vedno znova opozarjati, ker se na ta način izvaja jugoslovanska misel, ki vsa sloni na optimizmu.

Nova sijajna zborovanja na Hrvatskem

Triumf jugoslovanske misli na shodih v Belovarju in Gospiću - Važna odkritja ministra Neudorferja o hrvatskih emigrantih - Nova velika govora ministrov Serneca in Maksimovića

Belovar, 4. novembra. 1. Včeraj ob 14. so ministri nadaljevali svoje potovanje in prispeli iz Virovitice v Belovar. Vsi kraji ob njihovem potu so bili v zastavah. Pri vstopu v mesto je ljudstvo pozdravljalo ministre s strelji iz mozarjev in viharimi ovacijami. V spremstvu zastopnikov občine in drugih veljakov so ministri krenili v Sokolsko dom, kjer so se zbrali zastopniki Bjelovara in okolice.

Zborovanje je ob 18. uri otvoril bjelovarski župan Šiflar, ki je v svojem daljšem nagovoru pozdravil ministre, poudaril važnost kraljevega manifesta z dne 6. januarja l. 1929. in akt z dne 3. oktobra ter poročal o željah in potrebah bjelovarskega prebivalstva. Nato so govorili zastopniki ljudstva, ki so ministrom poročali o perečih vprašanjih v bjelovarski okolici.

Kot prvi je v odgovor na njihova izvajanja povzel besedo minister Neudorfer, ki je med drugim dejal:

»Ta država je naša in zanjo se moramo boriti, njo moramo braniti in tudi svoja življenja moramo dati zanjo. Nikar se ne pustite zavajati s prišepetavanjem o nekih zunanjih akcijah. Vse to je laž in sama neresnica. Čim smo se mi odtušili, da se poprimemo poslov v vladi, so prišli odposlanci našega bivšega prijatelja Stjepana Košutića in me prosili, naj poskrbim za dovoljenje, da se gg. Košutić in Krnjević vrne nazaj. To sem vam moral povedati, da ne bi verovali prišepetavanju. Rabiti moram še bolj grobe besede, da se tej eiganiji enkrat za vselej napravi konec. Vi se morate zavedati in iti po oni poti, po kateri smo šli mi, to je, treba je govoriti resnico. Ono, kar sem v srcu mislil, to sem vam tudi dejal. Sedaj so se prilike, hvale Bogu, spremenile. Vse gre na bolje.«

Zatem je minister odgovarjal na vsa vprašanja, ki so jih stavili zastopniki naroda na zborovanju, in obetal, da bo vlada vzela vsa pereča vprašanja v pretes.

Za ministrom Neudorferjem je spregovoril minister Kumanudi, končno pa Drinković, ki je med drugim dejal:

»Današnja državna tvorba je potrebna za združitev našega celokupnega naroda. Brez našega skupnega življenja in dela naše države ne more biti, ker bi vsak poskus poedinih njenih delov, kot se je pokazalo že v preteklosti, privedel do novega vpada naših sosedov in zaradi tega je neumna politika onih, ki mislijo, da moremo tudi razdeljeni doseči naš narodni ideal. Jugoslavija in jugoslovanstvo pomenita medsebojno pomoč, istovestnost ciljev, edinstvo v obrambi, skupen napredek in edinstvo v sedanjosti in bodočnosti.«

Zatem je dejal: »Naša država je produkt stoletij, reke prelite krvi in postrvovalne ljubezni, pa tudi one sile, o kateri je baš Starčević dejal: Kako velika je bila prošlosti nesreča za ves naš narod, da ni bilo »svete sile, ki bi ga ujediniila v eni državi. Zato oni, ki nočejo in ne marajo sodelovati pri delu za konsolidacijo države, delajo tako proti sebi kot proti svojem narodu, a oni, ki mislijo, da bi se stanje, ki ga je ustvaril Nj. Vel. kralj s svojim manifestom, dalo naglo spremeniti, se varajo, ker bo to stanje trajalo vse do tlej, dokler vsi deli našega naroda in vsi kraji naše države ne doumejo, da sta v njej oživetorjeni velika Hrvatska in velika Srbija. To je naša skupna hiša, ki jo vsi ljubimo in ki jo bomo vsi brez razlike branili, skupna hiša, v kateri je treba spoštovati vse ono, kar je dobro, spoštovati i ponos, i delo, i doprinesene žrtve vsakega brata, skup-

na hiša, v kateri bomo vsi enaki z istimi pravicami in istimi dolžnostmi. To je kraljevo državno jugoslovanstvo in to je pravo jugoslovanstvo, ki nima ničesar skupnega z onim strankarskim jugoslovanstvom.«

Govor ministra Drinkovića so vsi prisotni burno pozdravljali. Tudi koncu zborovanja so sledile viharne ovacije in vzkliki Nj. Vel. kralju, Jugoslaviji in kraljevski vladi. Gospodje ministri so ob 7:30 zapustili Bjelovar in krenili preko Zagreba v Beograd, kamor so prispeli davi ob 8:20.

Gospić, 4. novembra. 1. Gospodje ministri Maksimović, Sernec, Demetrović in Sveglj so krenili predvčeršnjim z brzim vlakom iz Ogulina v Gospić, kamor so prispeli včeraj ob 3. jutraj. Med potoma se jim je priključil tudi minister g. Preka. Ministri so ostali do jutra v salonskih vozeh, ob 9. uri pa so se napotili z avtomobili v mesto, ki je bilo vse v zastavah. Čeprav je bilo vreme slabo, se je zbrala zelo velika množica ljudi pred občinsko hišo in pozdravljala ministre. V slavnostni dvorani občinskega doma je župan g. Kolaković je pozdravil ministre in se jim zahvalil za njihov poset. Nato je podčrtal navdušenje naroda za manifest Nj. Vel. kralja ob 6. januarja l. l. in končno prečital poročilo o potrebah, željah in težavah prebivalstva v Gospiću in okoliških srezih. Sledilo so govori nekaterih veljakov, nakar je povzel besedo minister za gozde in rudnike inž. Dušan Sernec.

Dejal je, da je imel že v Beogradu priliko sprejeti deputacijo, katero je vodil podžupan Gospića, in da je takoj odredil, da se takoj izdajo najbolj potrebni ukrepi, da se ustavi vsako nadaljnje poškodovanje gozdov. »Poleg tega,« je rekel, »sem odredil, da se ta škoda revidira. Vse zadeve, ki so se tu omenile glede prenosa gozdne uprave in drugih vprašanj, bomo, vas zagotavljam, pretresali, toda slihati moram tudi svoje podrejene organe, preden se odločim, ker sem čul tu samo eno stran.« Zatem je minister izjavil:

»Mi nismo prišli sem, da si pridobimo kakih kroglic, nego po nalogu Nj. Vel. kralja (Navdušeni vzkliki: Živio!), ker med kraljem in narodom ne more biti več posrednikov. Mi kot kraljevi sodruidniki imamo nalog, da se direktno pri narodu informiramo o njegovih potrebah in težavah in da jih po možnosti odpravimo. Danes ni več strank in novi pravec je dal naš prevzvišeni vladar, ki je dal napisati na novo zastavo geslo, pod katerim se moramo zbrati mi vsi, naj smo pripadali prej katerikoli bivši stranki. To se odraža tudi v ministrstvih, v katerih je vse pomešano z ozirom na pripadnost k bivšim političnim strankam. Vsi se moramo zbrati z namenom, da delamo brez oziroma na bivše politične stranke, na pleme ali vero. To je vzvišeno geslo, ki je zapisano na zastavi naše vojske: Z vero v Boga za kralja in očetinavo.« (Odobranje). Za tem je govoril minister Maksimović, ki je najprej odgovarjal na pripombe predgovornikov, ki so se nanašale na njegov resor. Zatem pa je dejal:

»Kar se tiče učbenikov, ki so bili doslej v veljavi in so bili dovolj raznolični, moram povedati to, da je kraljevska vlada sklenila, da bo v bodoče izdajala učbenike država za vsak predmet in za vsak razred po učnem načrtu. Razpisala bo konkurse za učbenike in rokopise

bo plačevala ali odkupila. Država pa bo učbenike izdajala v svoji lastni režiji. Namen vlade je, da dobijo v najkrajšem času vse šole učbenike z enako vsebino, enakim pravopisom, enakim dialektom, enako učno šolsko terminologijo, ker se bo na ta način najlažje doseglo edinstvo v šolah v duhovnem pogledu. Na ta način bomo ustvarili naš novi resnično jugoslovanski podmladek. Temu namenu mora služiti šola v prvi vrsti. Toda ne zadostuje, da bi vlada izvedla jugoslovansko ideologijo le po šoli in z učbeniki, nego potrebno je, da tudi vi vsi delate skupno z njo v tem pravcu, da tako skupno vzgajamo naše nove generacije v čisto jugoslovanskem duhu.« Govor ministra Maksimovića so vsi sprejeli z velikim navdušenjem.

Zatem je govoril minister Demetrović, ki se je v svojem govoru dotaknil vprašanja o izselejevanju, zaposlitvenega problema v državi, vprašanja o carinah, o naši železni industriji, o kartelih itd. Tudi njegov govor je naletel na globoko razumevanje in odobravanje. Kot poslednji je govoril minister Preka, ki je odgovarjal na nekatera vprašanja zastopnikov Gospića in okolice. Ob koncu je predsedujoči župan predlagal, da se pošljejo pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in banu Savaške banovine, kar je bilo soglasno sprejeto. Zborovanje se je zaključilo ob 13. uri. Ministri so se nato v spremstvu mnogih povablencev udeležili kosila v restavraciji »Lika«.

Imenovanje

Beograd, 4. novembra. 1. Z rešenjem ministra za gozde in rudnike je postavljen za tehničnega pripravnika v I-9 pri rudarskem poglavarstvu v Ljubljani inž. Lojze Zupančič.

Važna sprememba predpisov za dimnikarsko obrt

Beograd, 4. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo je dopolnil čl. 7 pravilnika za opravljanje dimnikarske obrti iz leta 1928. z novim odstavkom, ki se doda na koncu čl. 7 in se glasi:

Ometanje štedilnikov in peči v zasebnih stanovanjih se bo vršilo samo tedaj, kadar lastniki zahtevajo.

Popust za prevoz žita

Beograd, 4. novembra. AA. S sklepom generalne direkcije državnih železnic je dovoljen po odstavku 520. poseben popust tarife za žito, ki velja od vseh v tem odstavku naštetih postaj do postaje General Henry, in od postaje General Henry do Ohrida in Struge. Ta popust velja od 30. oktobra t. l.

Važno opozorilo za izvoznike orehov

Beograd, 4. novembra. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja naše izvoznike svežih orehov, ki reflektirajo na tržišča v Berlinu in Nemčiji, da pošljejo zainteresiranim tvrdkam čim prej svoje vzorce, ker se mora pošiljanje teh orehov čez nemške meje končati do srede novembra.

Spomenica kovinskih industrijcev

Beograd, 4. novembra. AA. Zveza industrijcev za predelavo železa in kovin je poslala predsedniku ministrskega sveta in ministrom gospodarskih resorov dolgo vlogo v svrhu zaštite domače kovinske industrije. Vloga se bavi z javnimi deli v zvezi z morebitnim posojilom v inozemstvu. Če pa se morajo dela hitro izvršiti in je za to potrebno obrniti se na tuja podjetja, predlaga zveza to-le:

1. če se dela odstopijo v inozemstvo, se nismoje dati nikakoli popusti, ki se protivijo zakonski zaštiti domače industrije;
2. če se v primeru sklenitve posojila v inozemstvu sklenejo dela, naj se postavi določba, da se smejo uvoziti samo oni predmeti, ki jih domača industrija ne izdeluje;
3. če se morajo sirovine in polfabrikati uvažati iz inozemstva, je treba postaviti določbo, da se brezpogojno prepusti kasnejša obdelava in dodelava domačim podjetjem.

Petanjek poneveril 2,199.146 dinarjev

Beograd, 4. novembra. AA. Danes se je vrnil v Beograd inspektor Rudolf Pojić, ki je pristvoval pregledu blagajne zagrebške občine, kjer je izvršil poneverbo blagajnik Bogoslav Petanjek. Poneverjena vsota je bila točno ugotovljena in znaša 2,199.146 Din. Preiskava je nadalje dognala, da nepošten blagajnik ni imel skrivnice med ostalim uradništvom.

Osem žen in štirje otroci zgoreli

Bangkok, 4. novembra. AA. Požar je uničil prostore kinematografske družbe. V plamenih je našlo smrt osem žena in 7 otrok, ki so stanovali v višjem nadstropju.

Dve letalski nesreči v Angliji

London, 4. novembra. AA. V Ingatestonu (grofija Essex) je strmoglavilo vojaško letalo. Pilot, ki je bil sam v njem, se je ubil.

London, 4. novembra. AA. Letalo za bombardiranje, ki je strmoglavilo na zemljo blizu Ramsgata danes jutraj, je zgorelo. Dve osebi sta mrtvi, tretja, ki je skočila iz letala, je ranjena.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 4. novembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Slabo in hladno vreme s padavinami na vzhodu. V južnih Alpah jutri pričetek lepšega vremena.

Oton in Zita sta bila te dni na Madjarskem?

Tajinstven obisk v škofijskem dvorcu v Sombathelyju za Vse svete

Sombathely, 4. novembra. n. Tukajšnji škofijski dvorec se še vedno drži tajinstveno glede poseta na praznik Vseh svetih. Uradniki škofijskega dvorca pa zatrjujejo, da je bila visoka osebnost, ki je prišla v posete, švedski prestolonaslednik, njegova spremljevalka pa da je bila njegova soproga. V mestu pa tega ne verjamejo, temveč trde, da je bila tam bivša cesarica Zita z Otonom Habsburškim, neglede na to, kdo je morebiti še bil v njunem spremstvu. Kot dokaz za to trditev se navaja, da je bila v Sombathelyju vojska dva dni v pripravljenosti. Oblastva nasprotno zatrjujejo,

da je bila vojska in žandarmerija, kakor je bilo že v naprej objavljeno v madjarskih mestih, v pripravljenosti zato, da prepreči pripravljeni pohod komunistov od tu v Budimpešto.

Budimpešta, 4. novembra. AA. MTI poroča: Po pisanju »Ujsaga« izvajajo dunajski in berlinski listi, da se je za Vse svete mudil v Sombathelyju nadvojvoda Oton. Te vesti so popolnoma neutemeljene. Po obvestilu, dobljenem od škofa v Szombathelyju, se je o Vseh svetih mudil tam švedski prestolonaslednik Gustav Adolf.

Laburisti proti povišanju uvoznih carin

Trgovinski minister Graham vidi rešitev le v popolni reorganizaciji angleške industrije

London, 4. novembra. AA. Trgovinski minister Graham je govoril včeraj tekot debate o konservativnem izpreminjevalnem predlogu v vprašanju odgovora na prestolni govor o imperijalni politiki. Podal je pregled problemov, pred katere so bili postavljeni delegati na imperijalni konferenci, in je poročal o predlogu kanadskega ministrskega predsednika Bennetta, naj se zvišajo carine na inozemsko blago za 10%. Minister je nadalje omenil, da trguje Anglija sedaj eno tretino z deželami imperija, eno tretino z Evropo in eno tretino z drugimi inozemskimi državami. Povišanje carin ne bi nujno imelo za posledico takojšnjega zmanjšanja obsega trgovine, gotovo pa bi ustvarilo opasno situacijo.

Minister je nadalje naglasil, da bi se v mejah imperija lahko veliko storilo za

oživljenje trgovine in industrije s prostovoljno racionalizacijo in reorganizacijo industrije in trgovine v raznih delih imperija.

Mnogo poti vodi k temu cilju. Imperijalna konferenca jih je proučila z največjo temeljitostjo.

Nadalje je Graham poudaril potrebo popolne reorganizacije angleške industrije, ki naj se prilagodi tako novim razmeram svetovne trgovine. Reorganizacija mora biti temeljita. Onemogočena pa bi bila, če bi se Anglija zapletla v carinsko vojno, ki bi gotovo nastala, če bi konservativni predlogi obveljali. V igro, je zaključil Graham, prihajajo narodni in mednarodni trusti in sindakati. Ali ima Anglija prosto trgovino ali ne, ni bistveno. Jedro tega problema je, da najde Anglija gospodarsko rešitev v svojem narodu.

Govor ministra dr. Šibenika v Karlovcu

V nedeljo se je vršilo v Karlovcu veliko in sijajno uspešno zborovanje, ki so ga priredili ministri dr. Šibenik, Maksimović, Serneck in Demetrović. Na tem zborovanju je imel minister Šibenik velik in pomemben govor o splošni politiki vlade. Nekatere točke iz njegovega govora smo podčrtali že v včerajšnjem uvodniku; danes podajamo ostalo vsebino njegovih važnih izjav. Minister Šibenik je najprej govoril o pripombah raznih predgovornikov in je potem tako-le nadaljeval:

»Ko sem poslednjič govoril na tem mestu, neposredno izza manifesta Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja — prisotni se bodo tega spomnili — sem dejal, da smo se borili v parlamentu in v vladi v Beogradu proti korupciji, proti temu, da se država lasti izrablja v korist poindencev, borili smo se proti partizanstvu, ki je državo izkoriščalo za oblast večine nad manjšino. Te borbe je ustavil Nj. Vel. kralj, naš zvišeni vladar, ki se mu moramo zahvaliti, da je prenehalo partizanstvo in korupcija.

Prizadevnaja kraljevske vlade so bila jako učinkovita, da lahko rečemo, da so nekatera vprašanja že rešena. To so vprašanja, ki jih ne more rešiti nobena stranka. Nadalje so vprašanja splošnega značaja, da jih ni mogla rešiti nobena stranka in da se niso smela izročiti nobeni stranki. Pač pa jih je bilo treba rešiti v zadovoljstvo vseh državljanov, v korist celote in tako, da teh vprašanj nihče več ne bo mogel postaviti. Ta vprašanja so:

1. nacionalna vprašanja, 2. državna vprašanja, 3. vprašanja vere in 4. stanovska vprašanja.

Minister Šibenik je utemeljeval pomen teh vprašanj in dejal:

Lahko rečem, da so vsa ta vprašanja naša uprav najprejnejša rešitev. Nacionalno vprašanje je bilo rešeno s pravim in s iskrenim jugoslovanstvom. (Burno in navdušeno vzklikanje: Živela Jugoslavija!) Jugoslovanstvo je najsijajnejši izraz naše nacionalne pripadnosti in našega nacionalnega edinstva in najlepša garancija za popolno ravnopravnost vseh Jugoslovancev. Jugoslovanstvo je s tem postalo popoln pojem v nacionalnem in državnem oziru. Jugoslovanstvo ne pomeni smrti srbstva, hrvatstva in slovenstva, ker bi bilo sicer sirota brez očet in majke, marveč je rezultat našega prostega in iskrenega prepričanja, prostega sklepa vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, da bodo odslej živeli kot Jugoslavi in eni nacionalni državi. (Viharno odobravanje.) V to jugoslovanstvo bodo vložili vse svetlinje srbstva, hrvatstva in slovenstva. Vanj bomo vložili z ljubeznijo vso trpko prošlost Srbstva, a nič manj mukopolno prošlost Hrvatstva in Slovenstva, vanj polagamo vso svojo veličino in vse, kar je najboljšega pri Srbih, Hrvatih in Slovencih. Razvijamo ga s ponosom in z ljubeznijo kot jamstvo srečne bodočnosti. Od nikogar ne zahtevamo, da se odpove srbstvu, hrvatstvu in slovenstvu, marveč želimo, da se vse to pripeva za edinstvo. Ako bi se temu odpovedali, ne nesemo ničesar v jugoslovanstvo. Toliko o nacionalnem vprašanju.

Državno vprašanje je bilo rešeno tako, da je dobila naša država ime Jugoslavija. To je državno edinstvo na znotraj in na zunaj pod zvišenim kraljevskim domom Karadjordjevićev. To popolno državno edinstvo je bilo razpredeljeno v upravne in samoupravne enote. Tem enotam so bila prepuščena vprašanja, ki jih ni bilo treba naprtili celoti. Tudi to vprašanje je bilo rešeno tako, da je vsem dana popolna enakopravnost.

Kar se tiče vere, je izvedena popolna ravnopravnost. Verske razlike slone na čustvu. Zato so vere ekskluzivne in vsaka stranka, ki sloni na veri, je brezpogojno ekskluzivna. Vedno zahteva prednosti pred drugimi.

Glede stanovskih vprašanj je treba omeniti, da so bila rešena na osnovi popolne enakosti in ravnopravnosti. Vsak sloj sodeluje pri rešitvi teh vprašanj, posamezno ali skupno. Ta vprašanja pa se morajo reševati tako, da ne sme preostati v srcih kakršnakoli zagrenjenost. Mi smo doslej skrbeli, da to zagrenjenost od vsega začetka izključimo.

Za ministrom dr. Šibenikom sta govorila še ministra Juraj Demetrović in Boža Maksimović.

Prvi je v obširnem govoru orisal pomen 6. januarja in nove jugoslovanške politike in potrebo, da podpre ves narod prizadevanja Nj. Vel. kralja, kateri ne dela zase, temveč za ves narod. Minister Boža Maksimović je zatem v kratkem, a jedrnatem govoru označil pomen sestankov ministrov z narodom. Tem sestankom ni cilj, da bi ministri obljubljali narodu vse mogoče stvari in tudi takšne, ki se sploh ne morejo izpolniti. Smisel takih sestankov je marveč v tem, da pridejo ministri kot kraljevi odposlanci v direkten stik z ljudstvom ter da

slišijo njegove želje in se poučijo o njegovih potrebah. To, kar lahko obljubimo, je naglasil g. minister, je to, da se bodo vse želje in potrebe objektivno in brez vsakih strankarskih ozirov proučile ter da bomo o njih poročali predsedniku vlade in preko njega Nj. Vel. kralju z namenom, da se v okviru možnosti napravijo takoj primerni sklepi.

Nato je bilo to krasno uspešno zborovanje zaključeno ob navdušenih vzklikih Nj. Vel. kralju.

Slovo češkoslovaškega konzula dr. Resla

Intimen večer češkoslovaške-jugoslovanske vzajemnosti

V ponedeljek 3. t. m. je priredila Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Ljubljani poslovilno večerjo svojemu uglednemu odborniku, g. konzulu dr. Františku Reslu. Večerja se je vršila v salonu restavracije »Zvezde«, ki je bil v ta namen okrašen. Tej prisrčni počastitvi odhajajočega predstavitelja češkoslovaške republike v našem mestu je dala posebno slavnostno obeležje udeležbe odličnih zastopnikov oblasti in korporacij, ki so se hotele ob tej priliki posloviti od priljubljenega g. konzula. Poleg celotnega odbora Jugoslovensko-češkoslovaške Lige s predsednikom g. dr. Kramerjem na čelu so se udeležili poslovilne večerje gg. vršilec dolžnosti bana dr. Otmir Pirkmajer, knezoškof dr. Gregor Rožman, župan dr. Dinko Puc s podžupanom Evg. Jarcem, direktor drž. železnice dr. J. Borko, dvorna dama Franja Tavčarjeva, g. dr. Kramerjeva, prorektor dr. Metod Dolenc, upravnik Narodnega gledališča in predsednik Pen-Kluba Oton Župančič, podstarosta Sokola Jugoslavije E. Gangl, novi konzul ing. Sevrčik s podkonzulom Cihelko, starosta sokolske župe Ljubljanske dr. I. Pippenbacher, zastopnik Zveze jugoslov. pevskih društev dr. Švigelj, posle vodeči podpredsednik, odvetniške zbornice dr. Janko Zirovnik, predsednik Slov. planinskega društva dr. Fran Tominešek, predsednik Zveze kulturnih društev direktor Jug. predsednik Glasbene Matice dr. Vl. Ravnihar, zastopnik Rdečega križa dr. Fetič, starosta Sokola I. inž. Bevc, zastopnika Jadranske Straže ga. Tilda dr. Zbašnikova in kapetan bojnega broda Jeločnik, zastopnik Pevskega zbora slov. učiteljev, Srečko Kumar in J. Župančič, prof. dr. Burian z gospo soprogo itd.

Večerja, ki jo je z izrednim okusom aranžiral odbornik Lige restavrater Krapež, je potekla zelo animirano in je ponovno dokazala, koliko simpatij in iskrenega priznanja si je pridobil g. konzul dr. Resl v času svojega delovanja med nami. Poleg intimne počastitve njegove osebe je bil ves večer v znamenju najprijetnejših simpatij do češkoslovaške ter je zopet prepričevalno pokazal, da si ideje Jugoslov.-češkoslov. Lige pridobivajo čedalje več tal.

Vrsto napitnic je otvoril predsednik Jugoslov.-češkoslov. Lige g. dr. Kramer, ki je figniral kot domačin tega slavlja. V svojem vznemirjenem govoru je orisal zasluge, ki si jih je pridobil g. konzul dr. Resl v času svojega delovanja v Ljubljani, poudarjajoč zlasti njegovo energijo in požrtvovalnost, ki jo je v zornu uveljavil tudi za intencije Jč Lige kot odbornik in kot trdna opora vseh Lig v naši ožji domovini. Ob dolgotrajnem navdušenem aplavzu navzočih je nato izročil g. konzulu spominsko darilo ljubljanske Lige: krasno sliko »Ljubljana v jeseni«, delo odbornika Lige, prof. g. Ivana Vavpotiča in bibliofilske vezani Album slovenskih krajev s posvetilom in podpisli vseh odbornikov. Album je umetniško delo Delniške tiskarne. Temu trenutku je dala svečan značaj še godba, ki je intonirala češkoslovaško himno. Nadalje so govorili vršilec dolžnosti bana Dravske banovine g. dr. Pirkmajer, ki je izrazil prizna-

nje in zahvalo naših oblasti in napil obema državama in njih vladarjema; župan mesta Ljubljane g. dr. Puc, ki je poudarjal, koliko iskrene ljubezni do nas je pokazal poslavljajoči se konzul pri svojem službenem delu in mu je zagotovil hvaležnost Ljubljane. V zanosnem pesniškem govoru je prvi podstarosta Sokola Jugoslavije g. E. Gangl poveljeval Česko sokolstvo in posebej še Sokola dr. Resla. Prorektor g. dr. M. Dolenc je v imenu univerze pozdravil v njem kritičnega realista. Upravnik Narodnega gledališča g. Oton Župančič se je z izbranimi besedami poslovil za gledališče in za slovenske pisatelje, poveljujoč kulturne vezi s Čehoslovaki. G. dr. A. Švigelj se je zahvaljeval gosp. dr. Reslu za Jugoslovanski pevski Savez, predsednik Glasbene Matice g. dr. Ravnihar za Glasbeno Matico, dirigent g. Srečko Kumar za Učiteljski pevski zbor, Predsednik SPD g. dr. Fran Tominešek je proslavljajal zasluge Čehov za razvoj slovenskega planinstva. Govorili so še: starosta ljubljanske sokolske župe g. dr. Pippenbacher, delegat Jadranske Straže g. kapetan bojnega broda Jeločnik, g. gen. direktor Hanuš Krofta v imenu gospodarskih krogov, g. Kajzelj v imenu Sokola Ljubljana.

Vsem govornikom se je kratko in prisrčno zahvalil g. konzul dr. Resl in priporočil svojega naslednika g. inž. Sevrčika, ki se je tudi oglašil k besedi. Bil je prisrčno prozdravljen. S kratko rekapitulacijo je domačin večerje g. dr. Kramer zaključil nje oficijelni del.

G. konzul dr. Resl je ostal še dolgo med odborniki Jč Lige in se s trdno vero v bodoče uspehe skupnega dela poslovil od vsakega posebej. Ljubljana je tudi to pot pokazala njegovemu narodu in njemu vsa svoja bratska čustva.

Danes v sredo z opoldanskim brzovlakom se g. konzul dr. Resl odpelje na svoje novo službeno mesto kot šef odseka v zunanjem ministru v Pragi.

Dr. Josip Kavčič imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu

Ljubljana, 4. novembra. Za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu je imenovan sodnik apelacijskega sodišča dr. Josip Kavčič, sedaj dodeljen višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani in namestnik člana državnega sodišča za zaščito države.

Novoimenovani predsednik je eden najodličnejših pravnikov. Rojen je bil leta 1889 v St. Jurju ob Južni železnici. Gimnazijske študije je dovršil v Celju, nakar je odšel v Prago, kjer se je vpisal na češko pravno fakulteto. V Pragi se je živahno in z mladeniško navdušenostjo udeleževal takratnega pokreta med slovenskim dištavom. Leta 1912 je nastopil dr. Josip Kavčič sodno prakso pri celjskem okrožnem sodišču. Leta 1914 je bil imenovan za avskultanta. Med vojno je kot slovenski sodnik moral pač prestati mnogo. Kot sodnik je služboval v Pliberku in Slovenski Bistrici, nakar je bil po prevratu pozvan najprej k višjemu deželnemu sodišču v Ljubljano in nato je bil premeščen v pravosodno ministarstvo v Beograd, kjer je postal načelnik oddelka za Slovenio. Lani, ko je bilo ustanovljeno po 6. januarju državno sodišče za zaščito države, je bil imenovan za namestnika člana tega sodišča.

Nečedni nameni?

V kulturnem pregledu »Jutr« z dne 1. XI. 1930. je bil priobčen kratek članek o slovenskem prevodu »Zakona o notarjih«, ki je izšel v »Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine« z dne 23. oktobra 1930. št. 33/196 in v posebnem snopišču v založbi tiskarne »Merkur«. V tem članku se trdi, da je slovensko besedilo tega zakona v mršihem tako netočno, pa tudi pogrešno, da ga brez primerjanja z izvirnikom ne bo mogoče uspešno uporabljati. Zaradi tega, nadaljuje članek, bo »Tiskovna zadruga« izdala zakon o notarjih v prevodu g. prof. Funtka, ki bo — kakor vsi njegovi dosedanjí prevodi zakonov, objavljeni pri Tiskovni zadrugi — točen in zanesljiv. Nato navaja članek v podkrepitev svojih navedb nekoliko primerov, s katerimi hoče utemeljiti resničnost svoje trditve in upravičiti dejstvo, da izdeta skoraj ob istem času kar dve različni izdaji »Zakona o notarjih«.

Ni moj namen, zanikati pomote in pogrške, ki so na nekaterih mestih nastali deloma ob prevajanju, deloma pri tisku zakona. Nasprotno, vsakomur in tudi »Jutru« bi bil hvaležen, ako bi bilo prijateljsko in dobrohotno opozorilo na te nedostatke, ne da bi ga bili vodili pri tem prav prozorni nameni. Nikakor niso namreč ti nedostaki taki, kakor jih slika »Jutro«, ki pristavlja celo, da je zaradi njih prevod zakona brez primerjanja z izvirnikom neuporaben. Ko bodo s popravkom, ki jih je bila Delniška tiskarna v dobi, ko je izdajala »Uradni list«, in tudi v svojih ponatisih zelo vajena, odpravlje-

ne sedanje pomanjkljivosti, bo vsekakor tudi uradni prevod »Zakona o notarjih« najmanj toliko dober kakor zasebni poizkus izdaje v Delniški tiskarni.

Če bi bila trditve »Jutra« resnična, tedaj bi bil, da navedemo samo enega izmed številnih primerov, neuporaben brez izvirnika tudi prevod »Zakona o sodnem postopanju v civilnih pravnih«, ki ga je izdala v slovenskem prevodu Tiskovna zadruga in ki je povrh vsega še neprimerno važnejši kakor je »Zakon o notarjih«.

V dokaz te trditve bode navedenih samo nekoliko primerov iz prvih 100 paragrafov tega zakona. Tako n. pr. se glasi v § 18., četrti odstavek, slovenski prevod: »... preden poda predlog pred njima«. Pravilno bi se moral glasil: »... preden poda pred njima kakšen predlog, ker je beseda »kakšen« tu bistvenega pomena za razumevanje one določbe. V § 36., št. 1., bi se morale besede »če spada« pravilno glasil: »če ne spada«. V § 67. bi se moralo mesto »javni zakladov« pravilno glasil: »javni skladi«. Prav tako je popolnoma nerazumljiv drugi stavek v § 70.: »Ko prestane očetovska oblast, a so ti otroci še maloletni, kakor tudi za osebe pod skrbstvom je stvarno pristojno sodišče v kraju, kjer je ono sodišče, ki je pristojno voditi varstvo ali skrbstvo«. V tretjem odstavku § 97. bi se morale besede »... in druga imovinska društva« pravilno glasil: »... in druga inozemska društva« itd. itd.

Navedel sem tu le nekoliko primerov v dokaz, da prevodi Tiskovne zadruge niso tako točni in zanesljivi, toda niti na misel mi ni prišlo, da bi kdaj (n. pr. ko izide pravilni prevod zakona o sodnem postopanju v civilnih pravnih v »Službenem listu«) očital Tiskovni zadrugi, da so njeni prevodi netočni in pogrešni in da jih brez izvirnika ni mogoče uspešno uporabljati. — Prevajalec dr. F. J.

Oglejte si

bogato zalogo kuhinjske posode aluminijaste ter emajlirane v raznih kvalitetah in barvah pri trdkih z železnino 109

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Članski sestanek Narodne strok. zveze v Trbovljah

V nedeljo 2. t. m. ob 10. uri dopoldne se je vršil v gostilni Završek članski sestanek Narodne strokovne zveze. Na sestanku je poročal centralni tajnik Narodne strokovne zveze gosp.

lađimir Kravos iz Ljubljane o akciji združenja vseh nacionalnih delavskih strokovnih organizacij v enotno Federacijo jugoslovanskih narodnih delavskih sindikatov, ki bo imela svoj sedež v Beogradu. V kratkem se bo vršil v Ljubljani delegatski zbor Dravske banovine, na katerem bodo izvršeni sklepi o preosnovanju sedanje Narodne strokovne zveze v Federacijo in tako bo tudi trboveljski krajevna organizacija dobila nov naziv. — Ko bo ta preosnova izvršena in bodo izdelana in potrjena nova pravila, se bo zapolnila v celi državi, zlasti pa v tukajšnjem revirju mogočna akcija Federacije jugoslovanskih narodnih delavskih sindikatov, ki bo šla za tem, da se združi celokupno delavstvo v enotne strokovne organizacije, ki bo usmerjena v jugoslovansko nacionalno smer. S tem se bodo sameobsebi prenehale razne delavske strokovne frakcije iz stare dobe, ki so glavne povzročiteljice delavske nesolidarnosti. Federacija jugoslovanskih delavskih sindikatov bo garantirala jugoslovanskemu delavstvu socialen napredek, ker ne bo iskala pomoči niti v Amsterdamu niti v Moskvi, marveč bo pri vsaki priliki apelirala na našo narodno kraljevsko vladu, od katere je že tudi dobila zagotovilo dejanske pomoči.

Smrtna nesreča v skalovju

Dražgošani, vaščani prijaznega naselja z izredno ugodno lego pod Jelovico v škofovskem okraju, so se pripravljali, da čim lepše, dostojneje sprejemejo novega dušnega pastirja g. Franca Hiltja. Korenjaški, kleni kmetijski fantje so namestili po vasi lepe mlaje; po končanem delu pa so se zbrali mladeniči v prijateljski družbi v vasi pri cerkvi. Porazgovorili so se o tem in onem, ne misleč, da bo doletela njihovega tovariša Janeza Marenka, posestnikovega sina iz Dražgoš, smrtna nesreča.

Se so se fantje med seboj poslovili, ko je odhajal Marenk že skoro pod noč v dobre pol ure oddaljen dom. Pot, ki vodi po dokaj nevarnih mestih, je bila za Janeza usodna. Na neki opasni točki je mladeniču iznenada zmanjkal tal. Nesrečnež se je preotalil na ostre skalne čeri in je padel navzdol preko 20 m. dokler ni obležal na široki ploščadi.

Posledice padca so bile strašne. Skalovje je prizadejalo priljubljenemu fantu več težjih poškodb. Na vso nesrečo pa si je zlomil Janez pri padcu tudi tilnik, kar je povzročilo takojšnjo smrt.

Truplo ponesrečenega sina so našli naslednje jutro in so o nenadejano bridki najdbi obvestili starše, ki jih je težka izguba ljubega otroka močno potrla.

Pri natančnem ogledu nesrečnega kraja me nijo domačini, da se je pokojniku pripetila nesreča, ker je morda Marenko le korak vstopil od ceste vstran; ali pa, da se je hotel za hip zaustaviti in se odpočiti. Pri iskanju pripravnega prostora se je morda preveč približal robu strmine ob prepadu.

Ob mnogobrojni udeležbi globoko užaloščenih domačin in ob spremstvu malone vseh vaščanov so pokopali tragično preminulega Marenka na domače pokopališče.

Kultura

Koncert g. Puglja

V ponedeljek se nam je v dobro zasedeni filharmonski dvorani predstavil kot koncertni pevec baritonist g. Mirko Pugelj. Koncert sta priredila skupno francoski inštitut in poslovalnica ljubljanske Glasbene Matice, na sporedu pa so bila imena reprezentativnih francoskih kompozitorjev iz polpreteklih in sedanje dobe. Tako smo slišali skladbe Ropartz, Castillona, Fabrea, Satie, Séveraca, d'Indya, Despassa, Debussya, Duparc, Poulence, Milhauda in Weckerlinove priredbe pastirskih pesmi.

Edina pevečeva negativna stran je ta, da ima majhen material. Poleg nje pa toliko pozitivnih, da je bil potek koncerta od točke do točke živahnejši. G. Pugelj je izrazil koncertni pevec, ki v opero ne sodi. Spored je obvladal mladane na pamet, kar se mi zdi za vsak prvi nastop nujno potrebno. Sestavlja ga je z izrednim okusom za slog sam; zlasti temu, da si te skladbe druga drugi prav malo kontrastirajo, je bil spored prav pester in proti koncu skoraj najbolj zanimiv. Impresionističnemu slogu posameznih skladb se njegov glas namoč prilaga. Veliko skrbi je položil v intimo prednašanje, dinamiko in precizno izgovorjavo. Na mestih ga je klavirski part nekoliko zasenčil, zlasti pri najnižjih dolgih tonih. Njegov nastop je skromen in simpatičen, brez teatarskih gest. Ritmično je Pugelj tako zanesljiv kakor malokdo. Pri dinamičnih prehodih je upatam malo zadostiral, ampak je takoj opazil in popravil. Ves njegov način podajanja mi je precej nov in mi je simpatičen. Pokazal je, da se lahko z najmanjšim naporom in ekonomsko uporabo sredstev drži poslušalce tekom dolgega sporeda vendarle v šahu. Na kratko, koncert je bil prav zanimiv in v slogu. Pevec je dobil lep šopek in žel zasluženo priznanje. Pri klavirju je bil zopet Marijan Lipovšek, ki je svojo za-

devo rešil naravnost delikatno. Uvodno francosko besedo je izpregovoril g. lektor Marc Vey, g. Pavel Debevec je pa prav umestno tolmačil v slovenščino vsebino vsake posamezne pesmi. Slavko Osterc.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer
Sreda, 5. novembra: Gospa ministrica. Red E.
Četrtek, 6. novembra: Razbojniki. Red D.
Petek, 7. novembra: Opera.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer
Sreda, 5. novembra: Zaprt.
Četrtek, 6. novembra: Moč usode. Red B.
Petek, 7. novembra: Simfonični koncert v Unionistični dvorani.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 5. novembra: Zaprt.
Četrtek, 6. novembra ob 20. uri: »Sveti plamen«. Red B. Kuponi.
Petek, 7. novembra: Zaprt.
Sobota, 8. novembra ob 20. uri: »Aleksandrac. Ab. A. Kuponi.

Iz mariborskega gledališča. Jutri 6. novembra se ponovi po daljšem presledku Maughamova pretesljiva drama iz povojnega življenja »Sveti plamen«, ki je občinstvo pri svojih dosedanjih vpriporitvah zelo globoko dojmila. Ab. A. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 10. novembra ob 20. uri: »Aleksandrac. Gostovanje mariborskega gledališča.

P. t. mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da čimprej poravnajo novemberski obrok gledališkega abonmaja.

Dnevne vesti

Nj. Vel. kralj in kraljica v samostanu Kalenici. Iz Dragova poročajo, da je tjakaj dopel Nj. Vel. kralj s kraljico in spremstvom. Kraljevska dvojica je obiskala samostan Kalenici. Narod je kraljevski par povsod prisrčno in navdušeno pozdravljaj. Ljudje so prišli od daleč in blizu k samostanu, da bi pozdravili kralja in kraljico, ki sta pa proti večeru že zapustila samostan.

Gajret na grobu Petra Osvoboditelja. V nedeljo popoldne so delegati »Gajret«, ki so prisostvovali svečani podelitvi menšure novemu reis ul ulemu Maglajliću, odpotovali na Oplenac in položili krasen venec na grob blagopokojnega kralja Petra Velikega Osvoboditelja.

Diplomirani je g. Bojan Ham, iz ugledne ljubljanske rodbine, z odliko na konsularni akademiji na Dunaju. Čestitamo!

Promociji. Dne 31. oktobra je promovirala na zagrebški univerzi za doktorja medicine g. Merljak Božena. Novi slovenski zdravniški čestitamo! — Zadnjega oktobra je bil promoviran v Zagrebu doktorjem vsega zdravilstva g. Tone Sone, svak prof. in predstojnika zagrebške dermatovenerološke klinike dr. Franjo Kogoj. Čestitamo!

Imenovanje v državni monopolski upravi. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra financ je imenovan v upravi državnih monopolov za pomočnika generalnega direktorja (3a/1) dr. Josip Markulić, pomočnik generalnega direktorja.

Skupščina zveze mest. Včeraj je odpotoval v Beograd mestni načelnik dr. Stefan Skulj s finančnim svetnikom Lamson, s senatorjema dr. Bogdanovičem in Saričem ter z načelnikom gospodarskega odbora Matico. Kakor znano, se v Beogradu 5. t. m. prične skupščina zveze mest. Ta skupščina bo po svojem značaju in po predmetih, ki se bodo na njej obravnavali ena najvažnejših in to tem bolj, ker se mora na njej glede na bližnje sklepanje o mestnih proračunih določiti enotni sistem budžetiranja mestnih občin. Zanimanje za to skupščino je med člani saveza zelo veliko. Zveza mest je prosila pristojna ministrstva, naj pošljejo na skupščino svoje strokovne referente, da bodo ti lahko neposredno zvedeli za predloge zveze mest. Mestni načelnik dr. Skulj in načelnik gospodarskega odbora Matica morata pa razen tega v Beogradu končati še neke posle, ki so v zvezi z zgradbo Zakladne bolnice.

Zdravniška vest. Šefzdravnik zdravilišča na Golniku g. dr. Robert Neubauer je nastopil z današnjim dnem daljši študijski dopust. Nadomestuje ga asistent zavoda g. dr. Franjo Radšel.

Gremij trgovcev za Ljubljano in okolico. Zveza trgovskih gremijev za Dravsko banovino in trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani so se preselili iz dosedanjih prostorov Beethovnova ulica, v palačo »Trgovskega doma«, Gregorčičeva ulica. Telefonska št. 2927.

Tovariši bojevniki! Občni zbor naše Zveze ne bo letos 9. novembra, ampak v nedeljo 14. decembra v salonu tov. Rozmana (Pri Jerneju, Sv. Petra cesta 95) ob 9. uri zjutraj. Delegati, zaupniki naši, bojevniki vsi dobrodošli. Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

Polovična vožnja za letalce. Minister za promet je odobril polovično vožnjo vsem rezervnim letalcem, ki se udeležijo skupščine oblastnega odbora rezervnih letalcev v Ljubljani, ki se bo vršila 9. novembra t. l.

Znižana vožnja k francoskim svečanostim v Beogradu. Na prošnjo odbora za postavitev spomenika hvalečnosti Franciji je minister promet s svojim včerajšnjim sklepom dovolil vsem osebam, ki potujejo na to svečanost, ki bo 11. t. m. polovično vožnjo na državnih železnicah in parnikih.

Otvoritev brzojava in telefona v Turnišču. Od 25. oktobra t. l. sta pri pošti Turnišče otvorjeni brzojavna postaja in telefonska centrala.

Hart se je preselil. Iz Sarajeva poročajo, da se je krvnik Hart preselil iz Sarajeva v Zenico, kjer je dodeljen tamošnji kaznilnici.

Najmodernejše vzorce ZAVES IN PERILA

namiznih in kuhinskih garnitur veže naj-fineje in najceneje

Matek & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 13 628

Izdan eksekvatur. Minister zunanjih zadev je izdal eksekvatur Ponetu Barselu, častnemu konzularnemu agentu kraljevine Španije na Sušaku.

Nos mu je odgriznil. V Splitu sta se sprla pri kvartanju pek Stipan Bača in kuhar Kajo Radak. Kmalu sta se spoprijela in Radak je peku odgriznil nos. Pek se mu je revanžiral na sličen način ter ugriznil v kuharjev brbet ter ga nevarno ranil. Oba sta morala v bolnico.

Vreme. Deževno in slabo vreme neprestano traja dalje. V banovini in tudi po drugih pokrajinah je včeraj cel dan deževalo. Povsod, razun v Beogradu in Sarajevu je barometer v zadnjih 24 urah močno padel, ponekod za 6 do 7 mm. Barometersko stanje je včeraj variralo v državi med 746,2 in 754,9. Barometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 746,8, Maribor 747, Zagreb 747,6, Beograd 747,5, Skopje 751,8, Sarajevo 750, Mostar 749,9, Split 748,0, Rab 746,2 in Vis 747,7. Jutranja temperatura je včeraj varirala v državi med 4 in 14 C.

Termometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 6,6, Maribor 4, Zagreb 8, Beograd 12, Skopje 12, Sarajevo 6, Mostar 11, Split 11, Rab 14 in Vis 9. Močno viharo je bilo včeraj ob dalmatinski obali. V Ljubljani je do včeraj 7. ure zjutraj padlo 5,4 mm dežja, v Mariboru pa celo 30 mm. V Ljubljani je bila najvišja temperatura 10,4 C, najnižja 5,8 C.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izvršitev. 660

Krznno se dobi najboljšo in poceni pri tvrdki I. Knecht, krznar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. 645

Ljubljana

Sreda, 5. novembra 1930, Emirik. Pravo-slavni: 23. oktobra 1930, Savina.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marjinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

Ob 10-letnici »Podpornega društva slepih« v Ljubljani. Društvo je bilo ustanovljeno 7. novembra 1920. Namen društva je, povzdignati duševno in telesno blaginjo slepih, zvišati njih zmožnost do dela. Društvo dosega svoj namen z javnim pobiranjem prostovoljnih darov, v dobi 10 let je izdalo slepim na podpora 145.000 Din in na brezobrestnem posojilu 180.000 Din. Društvo se najiskrenejše zahvaljuje javnosti za naklonjenost ter se priporoča nadaljnemu sočustvovanju vsej javnosti, da čim lažje lajša bedo slepih, ki so siromaki večnoma brez svojcev in doma prepušteni občinam in dobrim ljudem. — Odbor.

Večji del Ljubljane brez luči. Ker je sinoči v mestni elektrarni nastal defekt, je bil večji del mesta Ljubljane dalj časa brez električne luči, osobito od glavnega kolodvora do glavne pošte. V uradih in po pisarnah so si morali pomagati s petrolejkami in svečami. Defekt so pozneje popravili.

Prednjaški zbor »Ljubljanskega Sokolac« sporoča svojemu naraščanju, da se od tekočega tedna dalje deli telovadba moškega naraščanja v dva oddelka, ločena po starosti: I. oddelak od 15. do 18. leta v ponedeljkih in petkih od pol 7. do pol 8. ure (kot doslej), II. oddelak od 12. do 15. leta v sredo in sobotah od 5. do 6. ure. Prva vadbena ura II. oddelka je v sredo 5. t. m.

Hišni posestniki ki niso vložili prijav dohodkov od zgradb za leto 1931 v oktobru t. l., se opozarjajo, da jih vložijo vsaj do 15. novembra 1930 ter obenem v prijavi sami opravijo zamudo, da se izognejo s tem predpisu kazni po čl. 137 zakona o neposrednih davkih.

Tenorist Stepnovski v Ljubljani. Po preteku 10 let bo nastopil priljubljeni tenorist Josip Stepnovski, ki je bil 2 leti član Slovenske opere, zopet kot gost. Pel bo partijo »Lenskaga« v Čajkovskega operi »Onjegin«. To gostovanje se vrši predvidoma v soboto 15. t. m. Izven abonma kot predstava, ki gre v korist bolniškega fonda Udruženja gledaliških igralcev. Ker bo ljubitelje Slovenske opere gostovanje tega priljubljenega peva gotovo zanimalo, opozarjamo že danes nanj.

Sadjarska in vrtnarska podružnica za občino Vič poziva svoje članstvo in vabi gojitelje zelenjadi, sadjerejce in ljubitelje cvetlic na predavanje, ki bo v četrtek 6. novembra ob 7. uri zvečer na osnovni šoli na Viču. Predava višji sadjarski nadzornik v p. g. Humek.

Martinov večer v korist CM družbe priredi v soboto, dne 8. novembra šentp. podružnice v restavraciji glavni kolodvor in šentjakobskatrnavska podružnica v gostilni pri Češnovarju, Dolenjska cesta v nedeljo, dne 9. novembra, šišenska podr. v restavraciji Reininghaus. 732

Posmrtna razstava umetniških del Fr. Sterléta. V Jakopičevem paviljonu se otvori v nedeljo 9. t. m. razstava umetniške zapuščine, tragično preminulega portetista Fr. Sterléta. Nesrečni alikar, ki se je bil razvil v zadnjem času v dovršenega umetnika, je ostavil obsežno zbirko del, ki jih bo naše občinstvo ogledovalo gotovo z največjim zanimanjem. Da bi razstava pokazala čim popolnejšo sliko umetnikovega dela, se naprošajo vsi lastniki Sterlétovih slik, naj jih posodijo za razstavo. Ker je malo časa na razpolago, naj blagovestijo prijavitelji že danes svoj naslov hišniku Narodne Galerije. Prireditelji jamčijo za to, da se posojene slike ne bodo poškodovale ter da se bodo vrstile takoj po zaključku razstave lastnikom na dom. — Odbor za prireditelje razstave umetniške zapuščine Franja Sterléta.

Brezobziren kolezar. Včeraj popoldne, ko so odhajale učenske šentjakobske dekliške šole domov, je pri šentjakobskem župnišču mlad kolezar podrli na tla 6-letno učenko Emico Dobršček, hčerko trgovca, stanujočega v Florjanski ulici. Kolezar je oddirjal naprej. Deklico, ki je dobila težjo poškodbo na glavi, so prepeljali z rešilnim avtom v bolnico.

Nesreča pred Figovcem. Zadnji čas je pred Figovcem izredno živahen promet ter je treba veliko pozornosti pasantom, da ne pridejo pod kak avtobus ali voz. Pri Lazniku Vilku zaposleni sluga, 18-letni Viktor Vidali je šel po cesti mimo Figovca. Nasproti je privozil neznan voznik, ki je slugo podrli na tla ter mu zlomil levo nogo pod kolenom. Nesreča se je zgodila nekaj minut pred poldnem. Vidali je so prepeljali z rešilnim avtom v bolnico.

Drama pripravljata kot prvo prihodnjo noviteto komedijo Alekseja Tolstaja »Serija A« — 00001« ali »Lubina srečak«. S to komedijo predstavi naša Drama občinstvu popolnoma

Lovske puške

floberte, pištole za štrašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

novega sodobnega ruskega pisatelja ki uživa svetovni sloves. Komedijo odlikuje izredno ljubko in prisrčno dejanje. Premijera se vrši predvidoma še v prvi polovici meseca novembra.

Maribor

m Delavski prosvetni večeri v Mariboru. Jugoslovanska strokovna zveza, ki združuje krščansko misleče delavstvo, se dobro razvija, odkar se je postavila samo na strokovno in vzgojno stališče in se osvobodila vpliva političnih osebnosti. To dokazuje tudi prvi letošnji delavski prosvetni večer, ki je bil preteklo sredo. Zasedeni so bili vsi sedeži, a še mnogo jih je moralo stati. S skoraj neverjetno pozornostjo so delavci sledili izvajanjem g. bogoslovnega profesorja docenta Canjkarja o sedanjem človeku z verske in socialne perspektive. Dokazal je, da ima delavski stan najmanj krivde, da je večina delavstva odpadla od Boga. Njegovo predavanje je bilo oster obračun s preteklostjo in hinavščino. Zlasti na tako zvane katoliške kroge je naslovil apel, naj se povrnejo k duhu prvotne Cerkve in naj se smatrajo samo za božje upravnike svoje lastnine. Kdor ima preveč, je dolžan dati tistemu, ki nima ničesar, odločno pa je odklonil miloščino, ker vsakdo ima pravico do življenja. Delavstva ne morejo rešiti politiki, ampak prava načela, uresničenje krščanskih načel o pravici, bratstvu, zasebni lastnini ter čvrsta organizacija. Canjkarjevo predavanje je bilo za delavstvo novo razodetje. Izredno ugoden vtis je napravil na težko preizkušano delavstvo še obisk g. vseuč. prof. dr. Snoja iz Ljubljane, ki se je slučajno ravno ta dan mudil v Mariboru, še bolj pa njegova izjava. V obmejnem Mariboru so taka predavanja tem važnejša, ker se na njih vzgaja v narodnem in državnem duhu tudi delavstvo, kjer gotovi krogi še vedno vzdružujejo avstrijski nemškotarski duh.

m Iz mariborskega Sokola. Širša odborova seja Sokola matice bo jutri v četrtek 6. t. m. ob 20. uri. Vabljeni so vsi odborniki. Dnevni red: Akademija in Silvestrovo. Prav tako bo v četrtek ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma začela delovati plesna šola Sokola-matice. Vaje bodo vsak torek in četrtek ob 20. do 22. ure. Prijave se sprejemajo pred vsako plesno uro. Seja predavateljskega zbora telovadne šole SKJ bo v petek 7. t. m. ob 20. uri v župni sobi v Narodnem domu.

m Imenovanje. Za ravnatelja tukajšnje splošne bolnice je imenovan upokojeni zdravstveni polkovnik g. dr. Friderik Vrečko. Dosedanji ravnatelj bolnice g. dr. Podlesnik se vrne kot sanitetni referent k okrajnemu načelnstvu v Mariboru.

m Smrt brata ministra Zolgerja. V ponedeljek je umrl pri Sv. Jožetu nad Slovensko Bistrico tamkajšnji posestnik Franjo Zolger, brat pokojnega ministra in vseučiliškega profesorja dr. Ivana Zolgerja. Pogreb pokojnega bo danes v Slovenski Bistrici.

m Ljudska univerza. V petek 7. t. m. bo večer francoskih modernih pesmi. Poje g. Milan Pugalj, član pariške opere. V ponedeljek 10. novembra se nadaljuje ciklus predavanj »Rod-bina in otrok«. Predaval bo specialist za ženske bolezni g. dr. Toplak o »Materi pred in po porodu«.

m Zahvala. Slovensko žensko društvo v Mariboru nam sporoča, da znaša na pokopališču nabrana svota za kolonijo na Pohorju 6539,35 Din. Obenem se najiskrenejše zahvaljuje vsem darovalkam in darovalcem.

m Zimski sport. Prva seja upravnega odbora Mariborske zimskosportne podzveze bo jutri v četrtek ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«.

m Reševalni tečaj. Danes v sredo 5. t. m. ob 20. uri bodo otvorili v Gasilskem domu na Korški cesti tečaj za prvo pomoč pri nezgodah. Tečaj bo brezplačen.

m Zgodovinsko društvo v Mariboru ima dne 9. novembra ob 10. uri v čitalnici »študijske knjižnice« svoj redni letni občni zbor. Na dnevnem redu je odborovo poročilo o društvenem delovanju ter volitev novega odbora. Opozarjamo naše izobraženstvo na to važno obmejno znanstveno institucijo, da ji posveti nekoliko več časa.

m Delo rešilne postaje v oktobru. V mesecu oktobru je tukajšna rešilna postaja posredovala 150krat, in sicer pri 78 nezgodah in nesrečah, 34 nenadnih obolenjih in pri 29 porodnih in drugih sličnih dogodkih.

m Živinski sejm. Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru je bilo 12 konj, 8 bikov, 88 volov, 44 krav in 17 telet. Skupno 558 glav živine. Kupčija je bila slaba, prodali so na sejmu le 265 živali, in sicer le za domačo uporabo. Cene so bile nekoliko nižje kot doslej.

m Koncert v ljudski univerzi. Ljudska univerza priredi v petek 7. t. m. ob 20. uri v svojih lokalih v kinu »Apolo« koncert francoskih pesmi, katere bo pel g. Milan Pugalj iz Ljubljane.

m Borza dela. Pri Borzi dela potrebujejo: 12 hlapev, 20 viničarjev, 4 pastirje, 1 žagarja, 4 krojače, 1 mizarja, 10 čevljarjev, 4 zidarje, 1 mlinarja, 1 fotografa, 1 kuharja, 4 pomožne delavce in več vajencev mizarске, čevljarske, pekovske, kovaške in natakarske obrti, kakor tudi 10 kuharic, 28 služkinj, 5 sobaric, 2 varuški, 2 vzgojiteljici, 1 kuharico za podčastniško kuhinjo, 2 plačilni natakarici, 2 servirki, 2 hotel-ski sobarici, 3 strojne pletilje, 3 šivilje, 1 šiviljo

za obleke, 2 postrežnici ter 1 trgovsko in 1 šiviljsko vajenka.

m Odplavljeni pristajališče. V ponedeljek je »Dravska plovba« pričela dvigati plavajoči del pristajališča za motorne čolne v Melju, ki se je ob zadnji povodnji potopil. Pri delu pa so se vezi utrgele in pristajališče je — splavalo po Dravi. Obstojala je velika nevarnost, da poruši nižje ležeči brod, šlo pa je vendar po sreči. Kam je pristajališče odplavalo, še ni znano.

m Aretacije in prijave. V ponedeljek je bilo v Mariboru aretiranih troje oseb, ena radi pijanosti, ena radi splošnega suma in ena radi beračenja. Prijav je bilo 15, poročila 4.

m Tatvina kolesa. Trgovskemu pomočniku Francu Knehtlu je v ponedeljek zvečer izginilo izpred gostilne Lahajnar v Frankopanovi ulici 900 Din vredno kolo znamke »Styria«, št. 673.975. Kolo je bilo last njegove gospodinje, trgovke Ivane Kovačeve.

m Pretep v Slivnici. Pred nekim vinotočem v Slivnici Ponorju sta se v soboto zvečer sprla delavec Leopold B. in 25letni cestar Franc Verbič iz Slivnice. Verbič je pri tem dobil nevarno rano z nožem na levi roki in so ga morali v nedeljo zjutraj prepeljati v tukajšnjo bolnico.

m Tatvina usnjene suknje. V nedeljo zvečer je mehanik Slavko Komelj, ki je sedel v neki gostilni v Vetrinjski ulici, nenadoma opazil neznanca, ki oje vzel njegovo krog 500 Din vredno usnjeno suknjo in z njo pobegnil skozi vrata. Komelj je skočil za njim in ga na ulici ujel ter izročil stražniku. Na policiji so ugotovili, da je tat 30 let klepar Ivan Kozar, stari znanec policije, ki je iz Maribora izgnan in je šele nedavno prišli iz kaznilnice, zato so ga zopet izročili sodišču.

m Znamenje brezposelnosti. Pri predstojništvu tukajšnje mestne policije so razpisali osem mest za policijske stražnike in že prvega dne dopolne se je javilo izredno veliko število prosilcev, tako da bo izbira zelo lahka.

m Ob oko. V Hutterjevi tkalnici v Melju zaposlenemu 23letnemu Francu Franku je v ponedeljek popoldne med delom padla v levo oko kapljica žveplene kisline in mu ga pokvarila. Odpravili so ga v bolnico.

m Padec s strehe. V Cvetlični ulici zaposleni postavljač keglov, Karel Cerkovnik, je v ponedeljek padel 3 metre globoko s strehe keg-ljišča in se tako nevarno pobil, da je moral v bolnico.

Celje

* Diplomski izpit iz klavirja je položila na državnem konservatoriju v Trstu gđ. Mařenka Plzakova, gojenka celjske Glasbene matice iz šole g. Mirce Sancinove. Zopet nov dokaz, da je šola celjske Glasbene matice na priznanja vredni višini v umetniško-vzgojnem in kulturnem delu.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je umrla dne 3. t. m. 65-letna Brečko Terezija, prevžitkarica iz Jurkloštra. V Aškerčevi ulici 7 je umrla 4. t. m. 54-letna gospodinja Pohlina Rozalija.

* Statistika umrlih. V mesecu oktobru je umrlo v celjski javni bolnici 14 oseb, v mestu pa 4 osebe.

* Nagradno tekmovanje Streljačke družine v Celju. V nedeljo, dne 2. novembra se je vršilo na vojaškem strelišču v Pečovniku nagradno streljanje. — Udeležba je bila razmeroma precejšnja. — Naknadno se je prijavilo 6 lovcev, ki so tekmovali za eno darilo, katero je bilo prisojeno g. sv. dr. Vičarju. Z vojaško puško je streljalo 43 članov družine. Prvo nagrado, darilo tvrde »Aurea«, srebrno Longines uro je prejel kapetan I. kl. Milutinović Milorad za doseženih 82 točk. Drugo nagrado, darilo Narodne odbrane v Celju, precizno flobert-puško naš. Lipold Vladimir za 79 točk. Tretjo nagrado, darilo Mestne hranilnice v Celju, Fišter Anton, mizarski pomočnik v Celju — 77 točk: četrto nagrado, srebrno dozo za cigarete, darilo g. juvelirja Lečnika, poručnik Miletič za 75 točk. Ob 3. uri se je tekma zaključila z lepim nagovorom predsednika družine g. puk. Kostića. Naglasil je posebno še to, da je med prejemniki daril mladenič, po poklicu obrtnik, in da izgleda, da se bo tudi mladina posvetiti strelskemu sportu. Nagradno streljanje na lovsko tarčo se preloži na spomlad, ko bode lovopust in bodo imeli lovci čas za udeležbo pri nagradnem streljanju.

* Cvetje v jeseni. Na vrtu g. Kranjca v Zrinjskega ulici je začel cveteti jeglič (avrikel). Nekaj cvetov se je že razpelo, drugi pa so še v popkih. Za november čuden pojav.

* Delovni trg. Pri Borzi dela v Celju je v času od 28. oktobra do 1. novembra iskalo dela 362 moških in 139 žensk; dela je bilo za 19 moških in 14 žensk, delo je dobilo 16 moških in 8 žensk, brisani iz evidence so bili 3 moški in 2 ženski, koncem tedna je ostalo v evidenci 342 moških in 129 žensk.

* Pri pretepu si je slomil levo roko 24-letni Pungartnik Franc, ko se je v nedeljo v neki šotštanski gostilni ruval z nekim Vrbnikom Markom. Zdravi se v celjski bolnici.

* Seizja ukradenih plaščev se je pričela. V nedeljo zvečer je neki človek, ki se izdaja za trgovskega potnika, v kavarni »Merkur« oblekel plašč, šal in čepico nekega gosta, ki je prišel iz Stor v Celje na plesne vaje. Ko so tatvino opazili so takoj s stražnikom hiteli na kolodvor, kjer se je ravno imel odpeljati vlak. Lastnik je svoj plašč takoj opazil na tatu in mu ga vlek. Stražnik ap je tatu odvedel na stražnico. Izročil bo sodišču.

* Pes se je zatekel v nedeljo zvečer k policijskemu uradniku g. Vatovcu Franju, Predgrofju 7. Pes je mlad, volje pasme in brez znamke. Lastnik naj pride ponj.

* Najdba. Pismonoša v Zavodni je našel prošli četrtek en par moških ter en par ženskih čevljev.

Protojerej Dimitrije Sv. Janković deset let v Ljubljani

Danes 5. novembra poteče ravno deset let, ko je nastopil svojo svečeniško službo v Ljubljani priljubljeni svečenik protojerej stavrofor Dimitrije Sv. Janković. Prišel je iz Zagreba, kjer je bil referent za pravoslavje pri takratnem Narodnem veču.

Protojerej Dimitrije Janković se je takoj ob prihodu poprijel dela in je že naslednje leto ustanovil prvo Srpsko pravoslavno cerkveno občino v Ljubljani. Kmalu zatem je spomogel takratnega divizionerja generala Dokića postaviti prav lepo pravoslavno kapelo in jo opremil po vseh predpisih pravoslavne cerkve. Prej raztrosene pravoslavne vernike je zbral okrog sebe in vpeljal za pravoslavno deco tudi redni verouk.

Skozi deset let njegovega delovanja med nami je pokazal protojerej Janković, da razume duh časa. Med prvimi je bil, ki je trozil med nas ljubav in pozival k slogi. O njegovi verski toleranci se govori vsepovsod. Tako daleč je pokazal versko strpnost, da je nastopal na katoliških prireditvah in dolgo ne bo pozabljen njegov nastop na marijanskem kongresu v Ljubljani, kjer je govoril o bogorodnici. S tem je ovrnil zmotno naziranje našega naroda, da pravoslavje ne veruje v Marijo. Tudi drugače je kazal ta dični svečenik strpnost in ne samo v verskih vprašanjih. Z vsemi je bil enak. Ni delal in ne dela razlike med bogatim in siromakom. Siromaki imajo v njem dobrega očeta, h kateremu se radi zatekajo in ne zaman.

Njegovo delo pri nas je dobilo priznanje z vseh strani. Več cerkvenih in posvetnih odlikovanj pričajo o njegovem nesebičnem delu v božjem vinogradu. Krona njegovega dela pa bo zgraditev pravoslavne cerkve v Ljubljani. Sam težko čaka spomladi, ker je trdno uverjen, da se takrat izpolni njegov dolgoletni sen, da tudi bela Ljubljana dobi veličasten spomenik, ki bo posvečen sv. Cirilu in Metodu in bo zidan v spomin na blagopokojnega kralja Petra Velikega Osvoboditelja.

Ob desetletnici njegovega bivanja med nami ga toplo pozdravljamo in želimo, da se mu želje izpolnijo.

Škofja Loka

Skratinka se je pojavila med mladino v Dražgošah k sreči le v omejenem obsegu. Zahtevala pa je nevarna otroška bolezen vendarle smrtno žrtev. V družini Krekovič je obol el mali sinko in je bridko tožil o hudih bolečinah. Starši so v svesti nevarnosti odposlali v Železniki po zdravniško ga. dr. Strnadovo, ki pa ob prihodu v Dražgoše ni mogla ničesar več pomagati. Neizprosna smrt je že medtem pretrgala malemu fantičku nit življenja, da se je rešen zemskih bolečin preselil med nebeške krlitace. Bolezen je sedaj že ponehala in je vsaka nadaljna nevarnost zaenkrat izključena.

Smrtna kosa. Sredi preteklega tedna je po dolgotrajni, mučni bolezni preminul na Šte-mariji v Škofji Loki obče dobro poznani g. Julij Hulderson, mornariški podoficir strojne stroke. Čeprav s severa doma, je pokojnik preživel dober del svojega življenja ob Jadranu. Studijska leta je dovršil v Pulju in je nato služboval prav do upokojitve kot strokovni podoficir strojne oddelka pri mornarici. Pozneje se je g. Hulderson naselil v Gorici, odkoder pa je zaradi vojne moral proč. Miren dom mu je nudila Škofja Loka, kjer je preživel poslednja leta svojega življenja. V solidnosti in skromnosti ga je našla smrt. Pogreb se je vršil na domače pokopališče, ob udeležbi sorodstva, prijateljev in znancev. Naj mu bo kot českoslovaškemu državljanu lahka naša gruda! Blag mu spomin, preostalih naše sožalje.

Okrašitev vojaških grobov je letos z vzgledno pridnostjo izvršila mladina deške in dekliške šole v Škofji Loki. Vojaško pokopališče, ki šteje okoli 350 grobov, je bilo polno cvetja, šopkov in zelenja, ki so ga zbrali otroci, združeni ponajveč v Podmladku Rdečega križa. Podmladkarji so vrhu tega tudi grobove čistili in preurejevali, da je bil dom mrtvih preko vseh praznikov prava cvetna poljana.

Oseba vest. Na deško šolo v Škofji Loki je imenovan učitelj g. Franc Košca, ki je že pred leti služboval v našem mestu. Njegov prihod vsi znanci, še posebno pa prijatelji toplo pozdravljajo, ker je g. Košca znan kot agilen sokolski delavec.

Kamnik

Vsi svetli. Kamničani so tudi letos prav dostojno proslavili spomin mrtvih. Oba pravnika se je kar trlo ljudi na pokopališču v Zalah, prav tako tudi na vojaškem pokopališču v Mekinjah. Na Zalah so po cerkvenih obredih v nedeljo dopoldne pevci »Lirski zapeli nekaj žalostink. Grob pesnika Antona Medveda so svojci prav lepo okrasili. Kamničani pa se 20-letnice svojega največjega pesnika in dramatika niso spomnili niti s skromno pesmijo na njegovem grobu.

Pevski zbor »Gorenjski« prične ta teden zopet z rednimi vajami za nov koncert in vabi ob tej priliki v svoj krog vse, ki imajo veselje do petja in resen namen posecati. Otvoril se bo tudi poseben pevski tečaj, ako se prihlasi dovolj udeležencev. Prijave sprejema do konca tega tedna g. Cerar.

Preureditev lokala. G. Josip Janko, urar na Šumi, je popolnoma preuredil svojo trgovino z urami, zlatino in srebrnino.

Otvoritev zimsko-sportne sezone. V soboto in nedeljo je odšlo v Kamniške planine veliko število smučarjev iz Ljubljane in Kamnika. Dasi je sneg v zadnjih toplih dneh v nižje ležečih krajih izginil, se je v višini nad 1000 m še obdržal in so imeli smučarji na Krvavcu, Sedlu in Veliki planini ponekod v soboto še dobro smuko. Zalibog pa je že v noči na nedeljo nastopilo deževno vreme in pokvarilo prvim letošnjim smučarjem veselo razpoloženje.

Nevarno naraščanje rek

Sava je narasla za 4 m, Savinja pa že včeraj za 3-50 m — če deževje ne neha, se je bati katastrofe

Ljubljana, 4. novembra.

V soboto in nedeljo je bilo južno vreme, po katerem se je začel v gorah zadnje dni zapadli sneg tajati in so hudourniki naglo naraščali.

Pri Ježici pod črnuškim mostom je Sava že v nedeljo narasla za 3 m nad normalo. Po nanašnem neprestanem nallivu je stanje Save doseglo popoldne nad 4 m nad normalo. Če bo neprestano silno deževje trajalo še nekaj dni, je nevarnost, da nastanejo v Dravski banovini katastrofalne poplave.

Tudi Ljubljanska s pritoki je danes močno narasla, toda še ni prestopila bregov.

Hujši nallivi so bili včeraj in danes na Stajerskem. Po poročilih iz Savinjske doline je Savinja začela nenavadno hitro naraščati. Pri Ljubnem je včeraj dosegla že 3-10 m nad normalo.

Sedanji nallivi še ne ovirajo, kakor drugod, železniškega prometa v Dravski banovini. Zadnji vihar, ki je divjal v noči od nedelje na ponedeljek, je na mnogih krajih potrgal telefon-

ske in brzojavne naprave, ki pa so bile v najkrajšem času popravljene. Vihar, ki je divjal nad Ljubljano in okolico, je imel od 10 do 15 m brzine na uro. Ni napravil nikake večje škode.

Sora je močno narasla in odnesla most

Po hudih nallivih zadnjih dni, osobito pa po današnjem neprestanem močnem deževju, je Sora ponovno začela naraščati. Do danes popoldne je pri Medvodah že narasla za 1.80 m. Sora je poplavila vso ravan od Rateč do Medvod, a tudi v zgornjem teku je že prestopila bregove. Močni deroči valovi, ki so kalni in v ale seboj vejevje, drevje in drugo, so danes popoldne zopet odnesli začasni most, ki ga je po zadnji povodenjski katastrofi zopet zgradila Ljubljanska gradbena družba. Ta gradi tudi nov državni most čez Soro pri Medvodah. Kakor smo že poročali, je Sora pri zadnji povodnji odnesla most ter je napravila takrat okoli 10 tisoč Din škode.

Kranj

Lep spomin primorskim žrtvam. Kranjski Primorci, ki jih je lepo število, so postavili v čast in spomin primorskim žrtvam lesen provizoričen spomenik na tukajšnjem pokopališču. V nedeljo popoldne je bil spomenik okrašen z množico cvetja in sveč in ovit z jugoslovansko trobojnico z imenom umorjenih »anov Ob spomeniku so Primorci zapeli par žalostink.

Z nožem jih je dobil. V noči od sobote na nedeljo okoli dveh so se stegli kmečki fantje pri čuvajnici pod Gašteljem. Hudo jih je skupil Vinko Jamnik, domar iz Hude Police pri Grosupljem. Ranjen je bil z nožem v trebuh in v pleča. S težavo je prišel na Primskovo, kjer služi pri mlekarni. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Josip Božek, ki je tudi odredil, da so ga prepeljali z rešilnim avtom v ljubljansko bolnico.

Sobotni nogomet v Kranju. V soboto 1. t. m. je igral SOSokol z rezervo ljubljanskega kluba Hermes. Tekma ni bila dosti zanimiva in je izkazala rezultat 3 : 0 v prid Hermes. Hermes je imel izborni ožjo obrambo in napadalski trio. Kranjčani se niso mogli prav oživeti v igro in so preveč popuščali; zelo dober pa je bil vratar Sodnik je bil odličen.

Objava interesentov! Ker adaptacijska dela za novi lokal »Krožka prijateljev Francijec« žal do danes še ne bodo končana, se vrši otvoritev francoskih tečajev šele danes teden, to je 12. t. m. Vse dalje se še sprejemajo prijave za posamezne tečaje (na vodjo tečajev gosp. prof. Nika Kureta, gimnazija, Kranj). Na željo udeležencev bi se dal nadaljevalni tečaj razdeliti v dva dela. V zgodnji (vsak teden enkrat od 17. do 19. ure) ter v pozni (vsak teden enkrat od 19. do 20. ure). Osnovni tečaj se otvori, če bo dovolj udeležencev. Literarni konverzijski tečaj bi ostal nespremenjen.

Jesenice

Prazniki. Letošnji Vsi sveti so minuli v Jesenicah v znamenju miru in spomina mrtvih. Posebej je treba poudariti, da je letos ureditev in okrašitev pokopališča na Jesenicah dosegla svoj vrhunec. Vso čast in pohvalo v tem pogledu je treba priznati letos Jeseničanom. Ni bilo groba, ki bi bil zapuščen in pozabljen od vseh, tudi vojaško pokopališče je bilo lepo okraшено.

Cerkev. Mestna župna cerkev se nahaja že dalj časa v popravilu in prenavljanju, vendar je sedaj delo že toliko dokončano, da se je za časa praznikov vršila služba božja že v njej. Na zunaj stavba še ni dobila svojega zaželjenega lica, ker je zvonik še stari in okrog cerkve še ni vse urejeno. Ko bo še to dokončano in zvonik popravljen in prenovljen, bo naša jeseniška cerkev v resnici mestna.

Oder. V nedeljo zvečer so v Krekovem prosvetnem domu uprizorili Shakespearevega »Hamleta«. Uprizoritev je bila v splošno zadovoljnost. — Na sokolskem odru pa bodo igrali mladinsko igr »Kraljestvo palčkov« in sicer v četrtek popoldne za deco, v soboto zvečer za odrasle in v nedeljo popoldne za okoličane. Prijatelji mladine iskreno vabljeno!

Dva nova mostova. Kakor smo že poročali v »Jugoslovanu« pred dnevi, bodo na Jesenicah gradili dva mostova, in to enega čez Savo v Kurjo vas, drugega pa čez potok »Jesenica« v Plovški rovt. Delo je bilo odobreno trdki ing. Dedek.

Trbovlje

Oseba vest. Prestavljena sta učitelja g. Slokan Filip iz Hrastnika na osnovno šolo Trbovlje-kraj in g. Rihtar Anton iz Brežic na osnovno šolo Trbovlje-Vode.

Požarni alarm. Predsinočnem okrog 10. ure je nenadoma prišla dajati rudniška sirena znamenja, da je nekje izbruhnil ogenj. Nenadoma so oživele ceste in ulice in vse je spraševalo, kje gori. Slišali so se glasovi, da je nekje potegnili plaz, ki da ogroža razne objekte. Polagoma se je zaznalo, da je nastal v neki leseni baraki končne postaje žičnice Gvido-Limberk na Dobrni požar po električnem kratkem stiku. Rudniška požarna bramba je bila v najkrajšem času na licu mesta z avtom in ročno motorno brizgalno, ki pa ni stopila v akcijo, ker so delavci ogenj že lokalizirali in pogasili. Bilo je več razburjenja kakor škode, ker je zgorelo le nekaj desk.

Veličasten pogreb ponesrečenega rudarja Peršeta. Mokra, svinčenosiva megla s somrakom se je vlegla na našo temno, žalujočo dolino, po kateri se je počasi pomikala množica tisočih in tisočih rudarjev, ki so spremili svojega, tako tragično preminulega tovariša Peršeta k večnemu počitku na trboveljsko pokopališče. — Ob mrtvaškem vozu so korakali v krajih rudarji in lovci. Za rodbino so stopali zastopniki rudniške uprave, pazništvo in zopet

skupina lovcev. Po končanih cerkvenih obredih se je poslovil od pokojnika v imenu lovcev g. Zupan, želel mu kot dobremu lovskemu tovarišu poslednji lovski blagor. Nato je v počastitev spomina rajnega zapel lovski rog, ob odprtem grobu pa sta zagrmeli dve salvi lovskih pušk kot zadnji pozdrav njegovih lovskih drugov. — Ko je Delavska godba zaigrala »Vigred se povrne«, je ostalo le malokatero oko suho, tako silno je pretresla usodna rudarska nesreča mehke duše našega delovnega ljudstva. — Rudar Franc Perše, počivaj v miru!

Laško

Žalostna slika socialne bede. Likovič Ivan, roj. 1861 v Radečah, je vstopil v svoj imladosti pri opekarni Celju v službo in bil je tamkaj uslužen kot skladiščnik. Leta 1912 je zgradil pri nas ranjki Withalm tovarno za škrlj in Likovič je bil od takrat že neprenehoma uslužen tudi tu. Med tem časom je prišla tovarna na več lastnikov do sedanjega Salonit v Splitu, ki je razprodal ves inventar, delavce je odpustil in tovarno je enostavno zaprl, ki je še sedaj zaprta. Likvič je bil ves čas svojega službovanja zavarovan pri raznih bolniških blagajnah. Naposled ga je prevzel OUZD v Ljubljani in ko je rabil pomoč, so bila vsa vrata zaprta. Pred meseci ga je klicalo tudi dež. sodišče v Ljubljani k poravnalni razpravi, ugodil je Likovičevi zahtevi, sedaj pa po več mesecih še ni nikake rešitve, recih nima pare denarja, je slep in v največji bedi. Socialni zavodi usmilite se!

Zakon o državnih policijskih nameščencih

Beograd, 3. novembra. AA. Novi zakon o državnih policijskih nameščencih prinaša v svojem prvem odseku splošne določbe o službi.

Člen 1. odreja, da državni policijski nameščenci vrše svojo službo kot organi ministrstva notranjih zadev. Dele se v policijske stražnike, v policijske agente, nadzorne uradnike, policijske straže nadzorne uradnike policijskih agentov, zapovednike policijskih straž in šefe policijskih agentov. V prvi vrsti se dodeljujejo za službo po nadaljnjih paragrafi mestnim državnim policijskim oblastvom. Pri višjih oblastvih tvorijo posebne formacije, to je zbornice policijskih straž, zbornice policijskih agentov itd. Po potrebi se določijo ojačitve teh zborov. Po potrebi se dele ti zbori tudi v specialne oddelke, kakor na primer konjenico, motociklistične oddelke, ki jim stoji na čelu njihov starešina. Številčno stanje in vrsta policijske službe se odreja vsako leto s proračunom za vsako posamezno policijsko oblast. S proračunom se morejo sistemizirati policijsko izvršni nameščenci tudi pri takih državnih oblastvih, ki ne spadajo med mestna policijska oblastva. Na predlog šefa mestne policije mora pristojni ban odobriti drugo razdelitev policijske straže ali policijskih agentov in prav tako mora po potrebi odrediti dodeljevanje posameznim oblastvom.

Oborožitev straže in znaki agentov.

Člen 4. odreja, da mora biti zbor policijske straže enotno uniformiran in enotno oborožen in sicer po posebni uredbi, ki jo izda ministrstvo notranjih zadev. Ta uredba obenem odreja način, kako se policijski organi oskrbe z uniformami. Organi policijskih agentov vrše službo vedno v civilni obleki. Vedno morajo nositi s seboj svojo uradno legitimacijo in uradni znak. Uradni znak nosijo skrito in na njem je vtisnjen državni grb in naslov državne oblasti.

Njihovo oborožitev bo reguliralo ministrstvo notranjih zadev s posebno uredbi. Policijski stražniki, ki niso ožejeni ali vdovci brez otrok pa uradno ločeni od žene brez otrok, morajo stanovati v kasarni dotičnega policijskega oblasti. Po potrebi stanujejo v kasarni tudi njihovi zornirni uradniki. Ostali policijski nameščenci morajo brezpogojno stanovati v mestu službovanja in ga ne morejo zapustiti brez dovoljenja in uradno potrebe. Pri uradovanju ima vsak policijski nameščeneec dolžnost, da uradovanje začne s besedami: »V imenu zakona«.

Policijski nameščenci ne smejo zapustiti svoje dolžnosti brez velike potrebe, čeprav je v nevarnosti njihovo življenje. Dolžni so celo ne glede na to, ali so v službi ali ne, pomagati vsakomur, kdor je v nevarnosti za življenje, zdravje ali imetje. Pri vsaki priliki morajo storiti vse potrebno, da zavarujejo javno varnost in red.

Policijski izvrševalni nameščenci ne morejo biti člani kateregakoli društva in tudi ne pripadati kateremukoli privatnemu podjetju. Politični izvrševalni nameščenci se ne smejo baviti z drugim poklicem in so dolžni prijaviti starešini poklice vseh onih članov svoje rodbine, ki z njimi skupno stanujejo in skupnem gospodinjstvu. Če bi bil poklic njihovih rodbinskih članov škodljiv interesom službe, ga starešina lahko prepove. Policijski organi ne smejo za službo sprejemati nikakršne nagrade od zasebnikov. Policijski stražniki in agenti-pripravniki se ne smejo ženiti brez dovoljenja starešine. Starešina pazi na to, da v osebju ni več kot ena tretjina oženjenih. Kdor se ženi brez dovoljenja, izgubi službo.

Raba orožja.

Policijski organi smejo rabiti orožje samo v sili in to, ako na drugi način ne morejo: 1. odbiti fizičnega napada nase; 2. preprečiti fizičnega napada na življenje in zdravje tretje osebe; 3. zaradi nasilja in protipravnega odpora, na katerega naletijo pri izvrševanju svoje službe; 4. preprečiti beg zlikovcev ali sumljivih oseb v skupinah od več kot tri osebe; 5. odbiti napad na objekte ki so njim izročeni v varstvo.

Pri rabi orožja morajo paziti na človeško življenje. kolikor je le mogoče. Če prilika le dopušča, morajo rabiti manj nevarno orožje in sicer bajonet ali sabljo.

Posebno morajo paziti na to, da ne trpe ne dolžni. Vsako rabo orožja morajo takoj javiti starešini. Niti ena družina ali odred policijskih nameščencev ne sme rabiti orožja, razen po ukazu svojega voditelja. Vsaka protipravna in proti predpisna raba orožja se bo kaznovala z disci-plinsko kaznijo.

Za primer rabe orožja se more policijski izvršilni organ zapreti samo z dovoljenjem državnega tožila in enako se sme samo na njegov predlog odrediti preiskovalni zapor.

LJUBLJANA — Rimska c. 11
Dobro delo in solidna postrežba

ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

nasproti kolodvora (Hotel Miklič)

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Ne II 34/28—5 in Ne II 38/28—4. 3—1

Drugi edikt.

Ker je v tusodnem ediktu z dne 4. aprila oziroma 7. marca 1928, opr. št. Ne II 34/28—3 in Ne 38/28—2, določeni rok potekel, se v smislu zakona z dne 25. julija 1917 d. z. št. 96 pozivajo vsi oni, ki bi bili vsled obstoja ali vsled knjižnega vrstnega reda vpisov v vložkih nove zemljiške knjige za davčno občino Bakovci in Noršinci v sodnem okraju Mursk Sobota tičočih se bremenitih pravic, ozamenjenih pod b) gori navedenih prvih ediktov, v svojih pravicah prikrajšani, naj vložijo svoje ugovore najkasneje do 30. maja 1931 pri okrajnem sodišču v Murski Soboti, ker bi sicer vpisi zadobili učinek zemljiško-knjižnih vpisov.

Ce se editni rok zamudi, postavitev v prejšnji stan ni dopustna; tudi se omenjeni rok posameznim strankam ne sme podaljševati.

Višje deželno sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 25. oktobra 1930.

T 52/30—1. 2646 3—2

Amortizacija.

Na prošnjo Herz Amalije iz Ljubljane, Mala čolnarska ulica 13, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se o njih imetelj pozivlja, da uveljavlja v roku 8 mesecev počenši od dne objave v Službenih objavah svoje pravice. Sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Ozamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske številka 164.229, glaseča se na ime Amalija Herz z vloge Din 2000.—

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 22. oktobra 1930.

E 298/30. 2653.

Dražbeni oklic.

Dne 10. decembra 1930 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: 1.) Hrastje Mota, vl. št. 80, 2.) Dragotinci, vl. št. 26, 3.) Okoslavci, vl. št. 127.

Cenilna vrednost: 1.) 43.857 Din 80 par, 2.) 16.472 Din 25 par, 3.) 3.823 Din; vrednost pritlikline: ad 1.) 4.900.— Din, ad 2.) 1.180.— Din; najmanjši ponudek: ad 1.) do 3.) znaša 46.822 Din 80 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem nalogu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Gor. Radgoni, dne 22. oktobra 1930.

E IX 3693/30. 2655.

Dražbeni oklic.

Dne 15. decembra 1930 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 106.

Cenilna vrednost: 200.306.75 Din; najmanjši ponudek: 100.153.37 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem nalogu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 17. oktobra 1930.

E 306/30. 2652.

Dražbeni oklic.

Dne 15. decembra 1930 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zetale, vl. št. 4.

Cenilna vrednost: 14.159 Din 75 p; najmanjši ponudek: 9.440 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem nalogu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Rogatecu, dne 29. oktobra 1930.

E X 2410/29. 2658.

Dražbeni oklic.

Dne 22. decembra 1930 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ratje, vl. št. 344.

Cenilna vrednost: 440.491.20 Din; vrednost pritlikline 585.— Din (ki je že všteta); najmanjši ponudek: 295.640.80 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem nalogu pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. X., dne 23. oktobra 1930.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

730. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 23. oktobra 1930.

Besedilo: Mariborska tovarna metel in ščetk, družba z o. z.

Obratni predmet: izdelovanje in razpečevanje metel in ščetk. Družbena pogodba z dne 1. julija 1930, opr. št. 4038. Višina osnovne glavnice 100.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini 50.000 Din. Ostanek osnovne glavnice je krit s stvarno vlogo družabnika Mettinger Josip.

Poslovanje: 1. Germuth Miha, gostilničar v Vuzenici, 2. Minibek Norbert, zasebnik v Mariboru, Koroška cesta 36.

Za namestovanje upravičen je vsak poslovodja samostojno. Podpis firme: Firma podpisuje leta poslovodji vsak zase samostojno na ta način, da pristavljata od kogarkoli napisanemu, natisnjemu ali s pečatom odtisnjemu besedilu tvrdke lastnoročno svoj podpis.

Oglaš, osobito vabila na občni zbor se izvršujejo po priporočilih pisnih tako, da leži med dnem oddaje pisem in občinim zborom najmanj osem dni.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

(Firm. 869/30. — Reg. C II 68/1.)

731. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 23. oktobra 1930.

Besedilo: Franc Perkič & Polak.

Obratni predmet: izdelovanje perila. Družbena oblika: javna trgovska družba od 20. septembra 1929. — Družabniki: Franc Perkič in Lovrenc Polak, oba trgovca v Mariboru, Dravska ulica št. 10. Za namestovanje upravičena sta oba družabnika kolektivno.

Podpis firme: firma podpisujeta družabnika na ta način, da pristavita kolektivno pisanemu, natisnjemu ali s štampiljko odtisnjemu besedilu tvrdke svoja lastnoročna podpisa.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

(Firm. 897/30. — Rg A III, 155/1.)

Vpisale so se izpremembe in podatki pri nastopni firmi:

732. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 23. oktobra 1930.

Besedilo: Benčina in drug, kartonažna tovarna, Maribor, družba z o. z.

Družbena pogodba z dne 27. januarja 1928, posl. št. 1213 se je izpremenila z notarskim zapisnikom z dne 11. oktobra 1930, opr. št. 4403, v členih »sedmič in »devetič. — Družbo zastopata skupno po dva poslovodji.

Tvrdka družbe se podpisuje tako, da njenemu natisnjemu, pisanemu ali s štampiljko odtisnjemu besedilu oba poslovodji kolektivno pristavljata svoji imeni. Ako si družba imenuje prokurista, podpisuje prokurist kolektivno z enim poslovodjem in sicer s pristavkom, ki označuje njegovo prokuro.

Izbršje se poslovodje Evgen Feller, Franjo Latkovič, Zlatko Pukler, Milivoj Črnadak, Matija Freund, prokuristinja Nataša Benčina in prokurist Rudolf Bloch, vpiše pa nova poslovodkinja Nataša Benčina, tvorničarjeva soproga v Mariboru, Mlinska ulica št. 30.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

(Firm. 882/30. — Rg C II, 25/6.)

Konkurzni razglasi

Sa 6/30-386. 2657.

Konec poravnave.

Poravnalno postopanje dolžnika Paternolli Aleksaja v Mariboru, registrovanega pod firmo Jos. Martinz, veletrgovina galanterijskega blaga v Mariboru, je končano.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

S 9/29-13. 2654.

Odprava konkurza.

Prezadolženec Czipott Josip, trgovec z mešanim blagom v Murski Soboti.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 9/29 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa po § 139 k. z.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

S 14/29-10. 2656.

Odprava konkurza.

Predolženec Hanželic Jurij, trgovec v Podgorcih št. 10.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opravilna številka S 14/29-1 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava po § 157 k. z.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 23. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 523/9. 2662

Razglas.

Ker je zakupna doba obč. lovišča Trebeljevo s 16. januarjem 1930 potekla, se razpisuje po določilih min. naredbe z dne 10. septembra l. 1849, drž. zak. št. 386, ces. patenta z dne 7. marca 1849, drž. zak. št. 154, min. nar. z dne 31. julija 1849, drž. zak. št. 342 ter § 2 min. nar. z dne 23. novembra 1852, drž. zak. št. 257.

javna dražba omenjenega občinskega lova in sicer za ponedeljek 17. novembra ob 10. uri dopolne pri sres. načelstvu v Litiji v sobi št. 2. Lovišče obsega: 7017 ha, 71 arov in 33 m². Izključna cena: Din 7500.— Vadij: Din 7500.— Zakupnik plačuje poleg letne zakupnine tudi banovinsko davščino na lovišča v zmislu § 67 Uredbe z dne 1. aprila 1930, U. 1.290/50.

Sresko načelstvo v Litiji, dne 30. oktobra 1930.

Št. 433/30. 2648—3—3

Razpis.

Z odobritvijo kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 15. oktobra

1930., VI. No. 21820, razpisuje uprava Banovinske ženske bolnice v Ljubljani po zakonu o drž. računovodstvu (čl. 86—105, oddelek B, pogodbe in nabave).

I. javno pismo ošertalno licitacije na dan 9. decembra 1930 ob 11. uri v pisarni uprave Banovinske ženske bolnice v Ljubljani za:

1. dobavo in montažo kompletne vzdave sterilizacijske naprave in

2. opremo operacijskih prostorov.

Podrobnejša pojasnila in podatke ter dražbene in dobavne pogoje dobe zainteresirani ob uradnih urah pri upravi Banovinske ženske bolnice.

Uprava Banovinske ženske bolnice v Ljubljani, dne 3. novembra 1930.

Št. 1038/30. 2644

Objava.

Gospod dr. Novačan Anton, dvokat v Celju, se je odpovedal izvrševanju advokature s 1. novembrom 1930.

Na osnovi § 44/I Zakona o advokatih je podpisani odbor imenoval za prevzemnika pisarne g. dr. Kerschbaumerja Rajnholda, advokata v Celju.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1930.

Odbor advokatske komore v Ljubljani.

Štev. 1126/30. 2659.

Objava.

Po § 8. adv. zakona se objavlja, da je gospod dr. Mejak Ervin z današnjim dnem vpisan v tukajšnji imenik advokatov s sedežem v Konjicah.

Advokatska komora — Ljubljana, dne 3. novembra 1930.

Razne objave

Vabilo

na

redni občni zbor delničarjev, ki ga bo imela

SPLOŠNA MALOŽELEZNISKA DRUŽBA D. D. V LJUBLJANI

v ponedeljek dne 24. novembra 1930 ob 17. uri v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Poslovno poročilo upravnega sveta in predložitev bilance in računa izgube in dobička za leto 1929.
2. Poročilo odbora za pregled računov.
3. Odobritev poslovnega poročila in bilance in računa izgube in dobička za poslovno leto 1929, in odobritev kooptacije enega člana upravnega sveta.
4. Poročilo o stanju gradbe razširjenja cestne železnice na Vič in Šiško ter daljnega razširjenja v št. Vid.
5. Sprejete službene pragmatike in penzijskega statuta za pameščence.
6. Volitev 3 članov upravnega sveta.
7. Volitev 3 članov odbora za pregled računov.
8. Slučajnosti.

V smislu § 22. družbenih pravil daje posest ene delnice pravico do enega glasu; glasovati smejo le oni delničarji, ki položijo vsaj 8 dni pred občnim zborom, t. j. do 18. novembra t. l., svoje delnice s kuponskimi polami pri Mestni blagajni v Ljubljani.

Upravni svet. 2661

Razid društva.

Pevsko društvo »Jutranjica« v Mariboru—Melje, se je na občnem zboru dne 12. oktobra 1930 prostovoljno razpustilo.

Maribor, dne 26. oktobra 1930.

Odbor.

2651

Objava.

Društvo »Zupanska zveza v Mariboru« se je prostovoljno razšlo.

Maribor, dne 29. oktobra 1930.

Dr. Leskovar Josip s. r. t. č. predsednik.

Conan Doyle:

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

Dospel je že do vrat, kar se je z zardelim obrazom in žarečimi očmi okrenil. »Bolje bi bilo zate, John Ferrier,« je zagnel, »da bi ti in ona ležala sedaj kot obledeli okostji na Sierri Blanci, kakor da bi se drznili s svojo šibko voljo kljubovati ukazom svete četvorice!«

Z grozečo kretnjo roke je odšel skozi vrata in Ferrier je čul njegove težke korake, ki so hreščali po peščenih poti.

Se dolgo je sedel na stolu, se opiral s komolcem na kolena ter premišljal, kako naj sporoči vso zadevo svoji hčeri; zdajci je začutil mehko roko v svoji in ko se je ozrl, je zagledal njo poleg sebe. En pogled na njen blede, prestrašeni obraz mu je pričal, da je slišala vse, kar se je zgodilo.

»Nisem se mogla premagati,« je rekla v odgovor na njegov pogled. »Njegov glas se je razlegal po vsej hiši. Oh, oče, oče, kaj naj napraviva?«

»Ne strši se, je odgovoril, jo pritegnil k sebi in gladil s svojo široko žuljevo roko njene kostanjeve lase. »To stvar moramo na kakršenkoli način urediti. Se tvoje nagnenje do tistega fanta ni zmanjšalo, kaj?«

Ihtenje in stikanje njegove roke je bilo edini njen odgovor.

»Ne, seveda ne. Ne bi te rad slišal reči, da se je. Zal fant je in kristjan, kar je več nego ti ljudje tukaj v zlic vsem njihovim molitvam in prepovedim. Jutri odide v Nevado družba mož, po njih mu bom skušal poslati sporočilo o najini zadregi. Ako količkaj poznam

tega mladega človeka, sem uverjen, da se vrne s hitrostjo, ki bi se še z brzojavko mogla kosati.«

Lucija se je vsa objokana nasmejala očetovim besedam.

»Kadar pride, nam svetuje najboljšo. Za tebe se bojim, dragi moj. Človek sliši — človek sliši tako strašne zgodbe o njih, ki se upirajo; vsakemu se pripravi kaj groznega.«

»Saj sem mu vendar še nisva upirala,« je odgovoril oče. »Cel mesec imamo časa in preden ta poteče, mislim, bi bilo najbolje, da pobegnemo iz Utaha.«

»Zapustiva Utah!«

»Nekaj takega, da.«

»Kaj pa kmetija?«

»Nabereva si denarja, kolikor bo le mogoče, ostalo pa pustiva. Da povem resnico, Lucija, danes ni prvokrat, ko sem mislil na to. Prav nič mi ne prija pokoriti se človeku, kakor se ti ljudje svojemu prokletemu preroku. Svobodno rojen Američan sem in ne poznam nič takega. Mislim pa, da sem prestar, da bi se šele sedaj učil take pokorščine. Ako se še enkrat približa moji farmi, se mu utegne pripetiti, da naleti na svinčena zrna, ki lete v nasprotni smeri.«

»Ali oni naju ne bodo pustili odtod,« je ugovarjala hči.

»Počakaj, da pride Jefferson, potem že poskrbimo za to. Ta čas pa se nikari ne vznemirjaj, draga moja; samo pazi, da ne boš imela objokanih oči, sicer pride nad mene, kadar te vidi. Ničesar se ni treba bati, kajti nevarnosti sploh ni.«

John Ferrier je izpregovoril te tolažilne besede s prepričevalnim glasom, vendar je Lucija opazila, da je

tisto noč nanavado vestno zaprl vrata in da je skrbno osnažil in nabil zarjavelo staro puško, ki je visela v njegovi spalnici na steni.

IV.

Tisto jutro, ki je sledilo njegovemu razgovoru z mormonskim prerokom, se je John Ferrier napotil v mesto Salt Lake, kjer je našel svojega v Nevado namenjenega znanca, ki mu je izročil pismo za Jeffersona Hopa. V njem je obvestil mladega moža o nevarnosti, ki jim preti in kako zelo je potrebno, da se povrne. Zatem se je čutil nekoliko pomirjenega in se je z olajšanim srcem vrnil domov.

Ko je dospel do svoje kmetije, ko je ugledal pri vsakem podboju vrat privezanega po enega konja. Še bolj pa je bil presenečen, ko je stopil v hišo in našel dva mlada človeka v družabni sobi. Eden, z dolgim, bledim obrazom, je slonel v gugalniku in držal svoje noge na peči. Drugi, s širokim vratom in sirovim, zabuhlim obrazom, pa je stal z rokami v žepu pred oknom in žvižgal neko znano pesem. Obadva sta pokimala Ferrierju, ko je vstopil, in oni v gugalnici je pričel razgovor.

»Nemara naju še ne poznate,« je rekel. »To-le je sin starešine Drebberja, jaz pa sem Jožef Stangerson, ki je potoval z vami po puščavi, ko je Gospod iztegnil Svojo roko in Vas pripeljal v pravo čredo.«

»Kakor pripelje vse narode ob pravem času,« je dejal drugi z nosljajočim glasom; »On melje počasi, ali dobro.«

John Ferrier se je hladno priklonil. Uganil je bil, čemu sta prišla obiskovalca.

Ob kronanju abesinskega cesarja

Preteklo nedeljo so kronali dosedanjega abesinskega regenta Ras Tafari Makonnen-a za abesinskega cesarja. Kronanje so slavili z velikimi svečanostmi, kakršnih Abesinija, ki je edina neodvisna zamorska država v Afriki, še ni doživela, odkar je l. 1913. umrl poslednji abesinski cesar Menelik II., ki pa ga danes časte Abesinci že kot svetnika.

Glavno mesto Abesinije je Adis Abeba. Mesto leži precej visoko nad morjem v gozdnati pokrajini. Iznad malih koč in precej skromnih hiš pa se bohotno dviga zlata kupola, ki se sveti daleč preko mesta. Ta kupola krasi grobnico cesarja Menelika II. Sploh sliši Menelikovo ime vedno in povsod; strežaji in slugi prisrežajo pri Meneliku, bodisi »pri njegovem življenju« ali pa »pri njegovi smrti«. Njegovo ime podkrepi prisego pri sodišču ali pa kupčijo na trgu.

Abesinija je bila še pred Menelikom zelo slabo vladana država. V dežli so Angleži počeli, kar so hoteli, ker domači slabotni vladarji nikdar niso znali nastopiti za svoje pravice in za svojo deželo. Poglavarji rodov so živeli med seboj v večnih bojih.

Tako je šlo naprej, dokler se ni pojavil Menelik, ki je znal vsak položaj spretno izkoristiti. Menelik si je polagoma podvrnil vse dežele. Mnogo pa je pridobil na svoji veljavi tudi s tem, ker se je imenoval sin kralja Salomona in kraljice iz Sabe, ki je vladala v Abesiniji okoli l. 955. pr. Kr. r., tudi Menelik. Iz enakosti imena je Menelik sklepal, da prihaja njegov rod naravnost od Salomona. Ali je on sam na to verjel ali ne, ali pa je dal v interesu svoje avtoritete nalašč to vest med ljudi širiti, je končno vseeno: ljudje so pač verjeli, da izhaja abesinska cesarska rodbina naravnost od Salomona. In Menelik sam se je dal kronati kot »po milosti božji kralj vseh kraljev Etiopije, sijonski kralj, nepremagljivi lev iz rodu Judovega, potomec kralja Salomona in orodje v rokah sv. Trojice«. Menelik je pač dobro vedel, kako deluje na ljudi sijaj. On je tudi ustanovil novo glavno mesto Adis Abebo, »novo cvetko«.

Tudi Menelikove zmage nad Italijani ljudje še niso pozabili. Pravijo, da je tedaj vodil abesinsko vojsko sam sv. Jurij.

Kakor pa Abesinci mnogo govore o Meneliku, tako neradi govore o poznejši dobi, t. j. od leta 1913. do danes. Njegov sin in prestolonaslednik Lidj Jassu je imel velike težave s svojo materjo cesarico Taitu, ki bi bila rada spravila na prestol svojo hčer Zauditu. Ta želja

se je cesarici res izpolnila l. 1916., a za regenta so domači velikaši določili Ras Tafarija, sina Ras Makonnena, ki je tudi Salomonovega rodu, ker je Menelikov nečak. Tega Ras Tafarija so 2. novembra kronali za abesinskega cesarja.

Abesinija ima 12 milijonov prebivalcev, je pa trikrat tako velika kakor je Nemčija. Dežela ima vsa mogoča podnebja: ima silno vroče kraje, pa tudi zelo hladne. En del dežele je skoraj brez vode, v drugem delu pa so velika jezera. Zemljepisne razlike pa ustvarjajo tudi med prebivalstvom zelo različne značaje. Pravi gospodarji dežele so pa hribovci, ki prebivajo v deželi Hamveš. Njihov jezik je »gospodski jezik, v katerem opravljajo tudi službo božjo. Po veri pa so Abesinci večinoma kopti, ki so ena najstarejših kristjanskih cerkva v Afriki.

Sporazum med Grčijo in Turčijo

Prva slika obiska grškega ministrskega predsednika Venizelosa v Turčiji. Spremlja: turški ministrski predsednik Ismet-paša (na levi) in Venizelos pri prihodu v Carigrad, odkoder sta potovala v turško glavno mesto Ankaru. V Ankari so sklenili pogodbo, s katero so poravnani vsi stari spori med obema državama.

Najmodernejša letališča v Evropi — v Monakovem

Točilnice za bencin so na letališču razdeljene tako, da se vsako letalo lahko takoj preskrbi z bencinom, čim pristane.

Nesrečni milijonarji

Mi navadni in priprosti ljudje radi verjamemo, da so milijonarji najbolj srečni ljudje pod božjim solncem. V resnici pa imajo tudi milijonarji svoje križe in težave s svojimi milijoni. Najprej se trudijo, kako bi jih spravili skupaj, potem pa skrbijo, kam bi ž njimi.

Tako živi v Ameriki neki gospod Shepp, ki ga teži 80 milijonov dolarjev, nima pa niti kakega nečaka ali nečakinje. Zato je hotel svoje milijone razdeliti na bolnišnice, na vseučilišča, na knjižnice itd. Ampak, si je mislil, zakaj pa ravno tem? Te ustanove dobijo itak dovolj od vseh strani! Zato je sklenil najti popolnoma novo metodo, kako bi razdelil svoj denar. Ker pa mu ni prišlo nič izvirnega, novega in nenavadnega na misel, se je obrnil na javnost, da bi zvedel, kaj naj stori. Posledica njegovega javnega vprašanja je bila, da si je moral najeti tri osebnostne tajnike, ki so po 10 ur na dan pregledovali in prebirali na tisoče pisem, ki so prihajala na gospoda Sheppa od vseh strani sveta. Seveda so bila vsa ta pisma same prošnje za podporo, toda kakšne nove, nenavadne ideje ni bilo med njimi. Gospod Shepp pa zdihuje in stoka in premišljuje še danes, kako bi se iznebil svojih milijonov na originalen način. Med premišljevanjem pa se mu je premoženje

že zopet povečalo od 80 na 81 milijonov.

Tudi gospod Butler, ki živi v Kapstadt v južni Afriki, je silno nesrečen mož in je nekemu časnikařu, ki ga je obiskal v njegovi razkošni vili, bridko tožil svojo usodo. Njegovo rodbinsko življenje je uničeno, odkar je milijonar, ker žena noče biti več doma, ampak se z otroci vred vedno vozovi po svetu z avtomobilom. Tudi prijateljev nima več, ker so ga prejšnji »prijatelji« samo izkončali, ali pa so mu pisarili surova pisma, če jim ni nič ali pa vsaj ne toliko posodil, kolikor so hoteli. On je skratka največji revež na svetu.

Prav tako toži tudi budimpeštanski milijonar Pavel Somogyi, ki je s svojimi milijoni našel zavetišče v umobolnici.

»Odkar imam veliko premoženje, pa nimam miru, ampak vse drvi za menoj in že kar vsaka baraba hoče postati moj »prijatelj«. Seveda le zaradi mojega denarja. Človeka, ki bi mu lahko še verjel in se nanj zanesel, sploh več ne poznam. Vse to mi je uničilo moje živce.«

Eno upanje pa imajo milijonarji, da namreč dosežejo navadno zelo visoko starost. Tako je vsaj izračunal neki ameriški statističar, ki trdi, da doseže skoraj vsak milijonar vsaj 75 let. Vičeti je torej, da mora biti milijonarški poklic jako zdrav.

Daj vsakomur roko!

Znano je, da zamudi predsednik Zedinjenih držav mnogo ur svojega časa s tem, ker mora vsakemu, kdor ga obišče, stisniti roko. Obišče pa svojega predsednika na tisoče ljudi, ki prihajajo v Washington od vseh strani in vetrov. Mi se tej navadi smejemo in pravimo, da bi gospod predsednik to lahko precej krajše naredil. Ali ne bi mogel stisniti roke le enemu v imenu vseh? Tako si mislimo mi, Angleži in Amerikanci so pa drugačnega mnenja.

V Londonu obstoji neka krojačnica, ki je urejena »kolektivno« (skupno). Vsak krojaški pomočnik se namreč lahko v to krojačnico vseli. Če plača le nekaj malega na teden, dobi vso krojaško pripravo na razpolago in lahko dela na svoj račun. V eni taki dvorani je delalo 30—40 pomočnikov, ki so si bili vsi dobri prijatelji. Nenadoma pa je eden od njih dobil ponudbo za delo v Avstraliji. Mladi mož je ponudbo sprejel in se je odločil za pot. Pred odhodom pa se je poslovil od svojih tovarišev. Stopil je na stol in rekel vsem: »Z bogom dragi tovariši, jaz vam želim vse najboljše in se od vas poslavljam skupno (collectively).«

Tovariši so kar strmeli in so se začeli spogledovati: »Kaj, kar skupno se poslavlja od nas? Ali nima za nas niti toliko časa, da bi vsakemu posebej stisnil roko?« Od tega trenotka naprej je bil mož za svoje tovariše izgubljen. Pisal jim je sicer dosti pisem iz Avstralije, toda vsa so romala v koš. In ko se je čez nekaj časa zopet vrnil v Evropo kot bogat mož, so mu njegovi nekdanji tovariši tudi »collectively« obračali hrbel.

Stoletnica jeklenih peres?

Veliki angleški list »Times« je ugotovil, da bo preteklo ta mesec sto let, odkar so iznašli jekleno pero za pisanje. »Times« pripisujejo seveda to iznajdbo nekemu Angležu.

Na to beležko, ki so jo po »Times« posneli tudi drugi angleški listi, pa Nemci niso molčali, ampak se trudijo dokazati, da jekleno pero za pisanje ni nobena angleška, ampak da je to nemška iznajdba, ki pa je že precej starejša kot 100 let.

V Berlinu imajo namreč zanimiv muzej, ki je edini te vrste na svetu. Ta muzej je ustanovil okoli leta 1900. Rudolf Blankertz, sin ustanovitelja »Prve nemške tvornice za jeklena peresa za pisanje«. V muzeju se nahaja dragocena zbirka pisarniških priprav in pisalnikov in rokopisov iz vseh dob in vseh narodov.

Tu vidimo, da so imela peresa iz trstja, kakor so jih rabili v 15. stoletju, prav tako obliko kakor poznejša »ptičja« in današnja jeklena peresa. Nekdanja peresa so morala biti prav dobra, sicer ne bi bili mogli v srednjem veku pisati in slikati črke tako lepo kakor to vidimo na starih rokopisih. Gosja peresa pa so se hitro obrabljala in kvarila, pa so zato začeli iskati odgovornejši material. Tako so že v srednjem veku kovali baker, srebro in bron v tanke ploščice, ki so jih zvijali v tulce, z nožkom so pa tulce nekoliko razklali in prirezali. S takim kovinskim peresom je podpisoval že kralj vzhodnih Gotov Teodovik svoje naredbe. Dalje vemo, da so že v srednjem veku visoki cerkveni in posvetni dostojanstveniki podpisovali važne listine s srebrnimi in zlatimi peresi. Samo eno napako so imela ta peresa v primeri z gosjimi, da namreč niso bila prožna.

Šele Monakovčan Alojzij Senefelder, izumitelj kamnotiska, je uganil, da bi bilo dobro izdelovati peresa iz prožnega jekla, iz kakoršnega so izdelovali peresa za ure. Tako pero pa je izdelal Senefelder že leta 1790., torej pred 140 leti!

Prva pismena navodila za izdelovanje jeklenih peres za pisanje je objavil Senefelder v svoji učni knjigi, ki je izšla leta 1821. Po njegovih navodilih izdelujejo jeklena peresa za pisanje v glavnem še danes.

Neka kronika pa poroča, da je neki Janssen iz Aachena izdeloval jeklena peresa že l. 1784. Tako pero je baje ponudil kongresu za podpis Aachenskega miru z željo, »naj bi podpisani

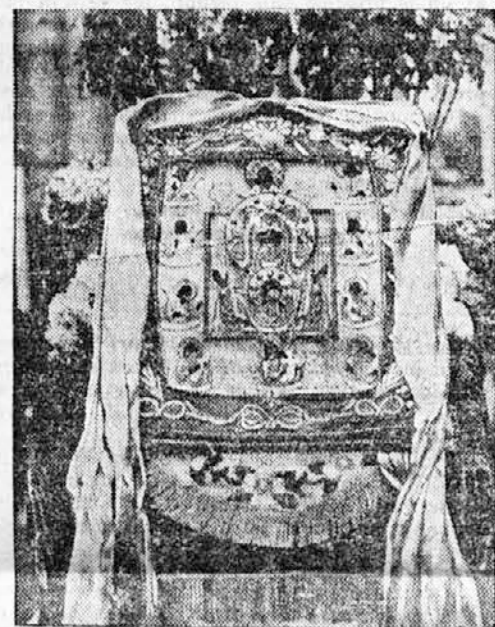
mir bil tako trden in trajen kakor je trdno in trajno to pero.« Zanesljivih poročil o Janssensu in njegovi iznajdbi pa nimamo.

Za Berlinčane pa je zanimivo to, da je izdelovalec kirurških instrumentov Manteufel že leta 1828. izdeloval v Berlinu peresa v obliki tulcev. Taka peresa je priporočala tega leta znamenita tvečka l. A. Henckels v svojem katalogu, kjer priporoča ob enem tudi strojček za domače izdelovanje jeklenih peres za pisanje.

To ti je tašča?

Kakor je podoba, so tožbe proti zlobnim in hudobnim taščam vsaj v Evropi nekoliko pothmle. Nekdaj ga ni bilo šaljivega lista, ki ne bi v vsaki številki povedal kakšne »mastne« na naslov tašče, danes so pa napadi na tašče precej ponehali. Mogoče pa je tudi to, da so se tašče poboljšale, ali pa je mladina tako pokvarjena, da se za tašče in njihovo jezikanje nič več ne zmeni.

So pa še dežele, kjer je ostalo vse pri starem. Tako žive v Indiji še dandane tašče, ki imajo prvo in zadnjo in glavno besedo v hiši, sinah pa ne smejo odpreti niti ust. Ko je nekoč stonil berač v neko indijsko hišo in prosil za milodar, mu je rekla sinaha: »Res nimam nič, da bi ti kaj dala.« Na te besede je berač odšel, a že pred hišo je srečal taščo. Vprašala ga je, zakaj je tako žalosten. Berač je povedal, da ni nič dobil. »Tako?« — je rekla tašča, »pojdi nazaj z menoj!« Ko sta prišla v stanovanje, je pa rekla tašča: »Tako torej, ta ti je rekla, da nima nič? Vidiš, ta nima tukaj nobene besede. Sedaj pa ti rečem jaz, da nimamo nič, kar bi dali, razumeš, in zato idi!«

Čudodelna relikvija

Čudodelno ikono, ki je ena najstarejših svetlinj ruskega naroda in ki je bila doslej shranjena v glavni cerkvi v Rylsku (Srednja Rusija), so prenesli v rusko cerkev v Berlinu. Ikona je znana pod imenom »Znak Svete Device«.

Moderna basen

Francoski listi objavljajo basen, ki je vredna samega Lafontaine-a. Glasi se:

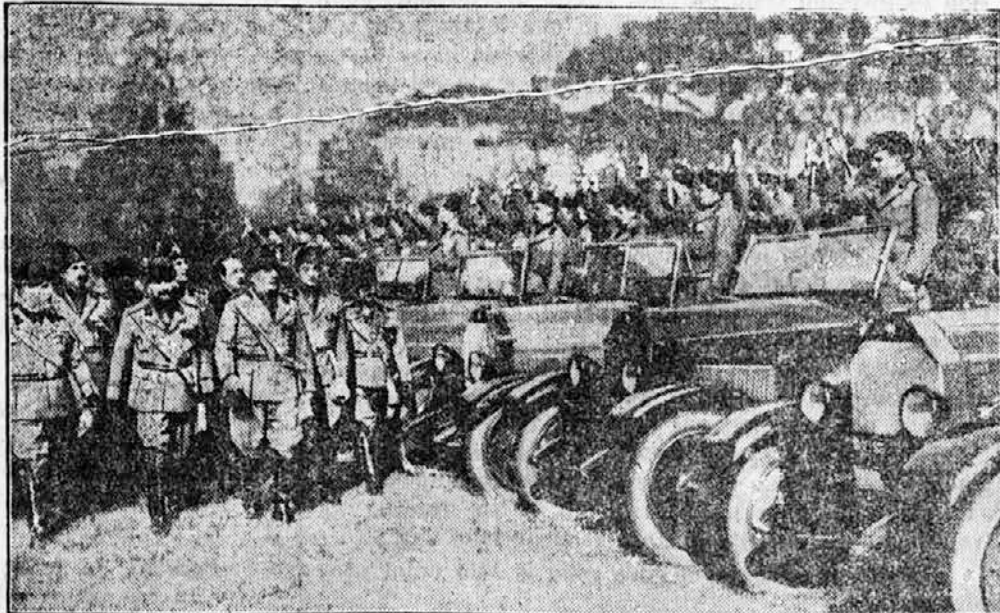
»Nedavno je priskakljalo na tisoče domačih zajcev iz Rusije na Poljsko. Bežali so, kar so jim dale noge in silno prestrašeni in preplašeni so bili: Zajčki na Poljskem so svoje tovariše prav lepo sprejeli in jim dali vse, kar so sami imeli. Potem so jih pa vpraševali, zakaj so pravzaprav pobegnili.«

»Sovjetska vlada je sklenila, da bo dala vsem kamelam posekati repe,« so odgovorili ruski zajčki.

»Pa vi vendar niste kamele?«

»To ne, ampak »čeka« zahteva, da moramo mi to dokazati, da nismo kamele, tega pa ne moremo...«

Podpirajmo Civil - Metodovo družbo!

Proslava obletnice fašizma

Osmo obletnico vlade fašizma v Italiji so v Rimu slavili 28. oktobra z velikimi svečanostmi. Slika nam kaže Mussolinija, ko ogleduje vojaški avtomobilski oddelek.